

Op te bergen
in de band van
19 juni 2002

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de secretaris van de commissie
mede te delen.*

Verslag

van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie

gehouden op 29 mei 2002

INHOUD

Opening	2
Mededelingen	2
Verslag van de vergadering van 17 april 2002	2
Ingekomen stukken	2
IPO-aangelegenheden	2
Rondvraag	2
Aanbevelingen Werkgroep Drenthe Duaal Voorjaarsnota 2002 en 3 ^e wijziging begroting 2002	3 14
Kiezen om te stemmen	14
Openbaar aanbesteden van accountants- diensten	22
Rapport Financiële slagkracht van de provincies (rapport commissie-Boorsma)	22
Verliesafdekking NV Groningen Airport Eelde	24
Wijziging Reglement van orde voor de ver- gaderingen van provinciale staten en het Reglement op de commissies	25
Herbenoeming leden van de Commissie van Advies voor de Bezwaarschriften van de Provincie Drenthe	25
Sluiting	25
Toezegging	26

STATENCOMMISSIE BESTUUR, FINANCIËN EN ECONOMIE

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 29 mei 2002 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

mevrouw A. de Widt-Nieuwenhuizen (VVD, voorzitter)

H. Baas (ChristenUnie)

K.N. Blanksma (GroenLinks)

A. Boer (PvdA)

J.W.M. Engels (D66)

A.J. Gaasbeek (OSD)

R.C.M. van Glansbeek (CDA)

F.A.J. Harleman (GroenLinks)

H. Holman (CDA)

F. Ietswaart (D66)

mevrouw N. Nieuwenhuizen (OPD)

W. Nijenbrinks (VVD)

J.H. Schaap (PvdA)

S.A. van der Schoot (Ouderenpartij)

K.H. Smidt (VVD)

A. Wendt (ChristenUnie)

Voorts aanwezig:

A.L. ter Beek (Commissaris van de Koningin)

S.B. Swierstra (VVD, gedeputeerde)

H. Weggemans (PvdA, gedeputeerde)

J.P. Sluiter (D66)

J.D. Nauta (secretaris)

J. Bosker

mevrouw N. Gerritsen

Met kennisgeving afwezig:

Ch.C. de Haas (OPD)

R.W. Klein Nulent (PvdA)

J.J. Mastwijk (CDA)

mevrouw G.M. Remmelts-Mulder (VVD)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering.

2. Mededelingen

De VOORZITTER deelt mee dat bericht van verhindering tot het bijwonen van de vergadering is ontvangen van mevrouw Remmelts en van de heren Klein Nulent, Mastwijk en De Haas. Zij deelt verder mee dat de vergadering bij de behandeling van punt 7 zal worden geleid door de heer Van Glansbeek, omdat zij voorzitter is van de Werkgroep Drenthe Duaal. De agendapunten 12 en 13 zullen, in verband met andere afspraken van de gedeputeerden, in omgekeerde volgorde behandeld worden.

De heer VAN DER SCHOOT deelt mee de vergadering om 17.00 uur te zullen verlaten, omdat hij om 20.00 uur in Den Haag moet zijn om te spreken over de indexering van de pensioenen.

3. Verslag van de vergadering van 17 april 2002

Het verslag wordt conform het ontwerp goedgekeurd.

4. Ingekomen stukken

4.1. Eindrapportage euro, toegezonden bij brief van gedeputeerde staten van 10 april 2002, kenmerk 13/6.19/2002002797

Dit stuk wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. IPO-aangelegenheden

Geen.

6. Rondvraag

De heer HOLMAN dringt aan op tijdige toezending van de stukken en hierbij rekening te houden met afwezigheid tijdens bijvoorbeeld Pinksteren.

De heer BLANKSMA zegt nog steeds in afwachting te zijn van de notitie over internationale samenwerking, die voor de zomervakantie zou verschijnen.

De heer SCHAAP is aangenaam verrast door alle aandacht die de fractie van D66 volgens een artikel in het Dagblad van het Noorden wijdt aan de PvdA. De inhoud van het artikel vond hij minder aangenaam.

Naar aanleiding van diens opmerking: "Nooit eerder was de PvdA voor een referendum", verzoekt spreker de heer Engels het partijprogramma van de PvdA eens te lezen, waarin letterlijk staat dat de PvdA ook tussentijds waarde hecht aan het peilen van de mening van de inwoners en dat over belangrijke zaken waarover het provinciaal bestuur moet beslissen, een referendum kan worden gehouden. Hetzelfde staat op pagina 4 van Besturen in balans.

De VOORZITTER constateert dat de heer Schaap het begrip rondvraag wat heeft opgerekt. Gelet op het toekomstige dualisme, heeft zij dit toegestaan.

De heer VAN DER SCHOOT heeft geconstateerd dat wanneer het om bijdragen hoger dan f 50.000,- uit fondsen gaat, vaak in commissies, die daarvoor een C-stuk krijgen voorgelegd, al een besluit wordt genomen. Hij vindt dat niet juist. Kan uitgezocht worden of deze gang van zaken wel juist is?

De VOORZITTER zegt zich de opmerking over de toezending van stukken aan te trekken. Zij zal hierover met de andere commissievoorzitters en de griffier spreken. Hetzelfde geldt voor de opmerking van de heer Van der Schoot.

De heer SWIERSTRA zegt vast te houden aan de toezegging de notitie over internationale samenwerking nog voor de zomervakantie klaar te hebben.

De heer ENGELS zegt de teksten van het verkiezingsprogramma van de PvdA en het Bestuursprogramma te kennen. Het is daarom des te triester dat geen gevolg wordt gegeven aan voornemens in die richting.

(De leden van de werkgroep, te weten mevrouw De Widt en de heren Weggemans, Sluiter, Blanksma en Van Glansbeek nemen plaats achter de collegetafel.

Voorzitter: de heer Van Glansbeek.)

7. Brief van de Werkgroep Duaal Drenthe van 13 mei 2002, kenmerk 2002003794, en statencommissiestuk van 13 mei 2002, kenmerk 19/6.23/2002003794, Aanbevelingen Werkgroep Drenthe Duaal

De VOORZITTER meldt de afwezigheid van mevrouw Stoel en de heer Willemse, ook leden van de werkgroep.

De werkgroep is van ambtelijke zijde bijgestaan door de heren Nauta, Martens, Bakker, mevrouw Bakker en mevrouw Van den Boogaart.

Het is de bedoeling de stukken in één ronde te behandelen, waarbij vooral de nadruk moet liggen op de 17 topaanbevelingen.

Aanbevelingen waarmee fracties het eens zijn, kunnen zij onbesproken laten.

De heer BAAS is de werkgroep erkentelijk voor zijn goede en grondige werk. Het is goed dat de staten zich op een grondige manier kunnen voorbereiden op het dualisme.

Moet in de laatste zin op pagina 9 onder het hoofdje "Voorzitter staten" niet staan dat provinciale staten (PS) nu reeds een vice-voorzitter uit hun midden kiezen?

Met betrekking tot het voorgestelde burgerpanel bij aanbeveling 2 is spreker sceptisch. De burgers van de provincie hebben hun belangen toevertrouwd aan de door hen gekozen staten. Spreker raadt lezing aan van het artikel van de heer Kinnegin in Trouw van 25 mei 2002.

Met hetgeen over De Politieke Stand van Drenthe onder aanbeveling 3 staat is spreker het wel eens, maar hij zou daaraan wel graag een ideologisch statement willen toevoegen.

Externe bureaus hebben soms een belangrijke toegevoegde waarde, maar spreker betwijfelt het nut van zo'n bureau voor het aantrekkelijker maken van de algemene beschouwingen.

Het voorgestelde in aanbeveling 8 lijkt leuk, maar er moet wel zinvol en inhoudelijk gediscussieerd kunnen blijven worden. Dat het debat vaak ontbreekt is omdat agendapunten zich vaak niet voor een debat lenen. Maar misschien komt daarin verandering als de provincie andere bevoegdheden krijgt.

De VOORZITTER vraagt of hij goed begrijpt dat de ChristenUnie niet tegen het voorgestelde is maar aandringt op een zinvolle inbedding.

De heer BAAS bevestigt dit.

De heer ENGELS herinnert aan de door de staten bij de begrotingsbehandeling aangenomen motie van de ChristenUnie om door middel van advertenties de aandacht van de burger te trekken voor de provinciale politiek. Is een advertentie voor de ChristenUnie de uiterste grens?

De heer BAAS zegt dat de motie bedoeld was om de burgers de mogelijkheid te geven zich op de hoogte te stellen van waarmee de provincie bezig is. De aangewezen weg voor de burger om te reageren is dat te doen via degenen die hem vertegenwoordigen, dus de statenleden. De directe democratie is volgens spreker in dit geval niet de meest aangewezen weg om op een goede manier politiek bezig te zijn.

De heer ENGELS heeft de indruk dat de werkgroep erop uit is reacties uit de samenleving te krijgen.

De heer BAAS zegt aanbeveling 8 niet af te wijzen, maar slechts om strikte regulering te vragen. De burger moet namelijk wel het gevoel hebben dat er met zijn opmerking iets zinnigs gebeurt.

De heer ENGELS wijst ter illustratie van zijn opmerking op het optreden op 28 mei 2002 van de heer Weggemans in het Lagerhuis.

De heer HARLEMAN gaat ervan uit dat de heer Baas zijn waardeoordeel over de inbreng van de burger anders bedoelt dan die nu overkomt. De opmerking komt nu wat denigrerend over. Het niveau van de burgers is toch echt niet zo laag dat zij niet mee kunnen praten.

De heer BAAS gaat het erom dat de burgers vooraf goed geïnformeerd worden. Nu geven niet goed geïnformeerde burgers vaak een oordeel. Spreker stemt in met aanbeveling 10, maar geeft geen hoge prioriteit aan het op andere locaties vergaderen.

Sprekers fracties is er geen voorstander van dat in plaats van commissies fracties werkbezoeken organiseren. Voor kleine fracties is zo iets heel moeilijk en het lijkt hem weinig zin te hebben dat eerst de ene en dan de andere fractie dezelfde instantie bezoekt. De huidige regeling voldoet prima.

Met betrekking tot aanbeveling 15 gaat sprekers voorkeur uit naar optie 1. Optie 2 is voor zijn fractie eigenlijk niet bereikbaar.

De heer HOLMAN sluit zich aan bij de complimenten richting werkgroep en ambtelijke ondersteuning. Drenthe mag zich gelukkig prijzen pilotprovincie te zijn en zich daarom nu al in de toekomstige werkwijze te kunnen verdiepen. De tijd tot de verkiezingen moet gebruikt worden om het provinciebestuur optimaal voor te bereiden op de dualisering.

Als het om aanbeveling 3 gaat moeten vorm en inhoud niet verwisseld worden. Als de staten inhoudelijk goed bezig zijn, komt de interesse vanzelf. Spreker heeft niet de illusie dat tijdens de algemene beschouwingen honderden mensen de publieke tribune gaan bevolken, maar als die algemene beschouwingen politiek-inhoudelijk aantrekkelijk zijn, zodat RTV Drenthe en de pers een leuk plaatje kunnen schetsen richting de burger, gaat de provinciale politiek vanzelf leven. De fracties maken zelf wel uit hoeveel onderwerpen zij tijdens de algemene beschouwingen willen bespreken; daarvoor moeten geen stringente regels gaan gelden.

Ook in het duale stelsel zal de coalitie de gedeputeerden leveren en de fracties bepalen dan zelf wel of zij al dan niet overleg willen hebben met hun gedeputeerde. Over de politieke lijn van een fractie zal altijd overleg worden gevoerd met de gedeputeerde.

De heer HARLEMAN vraagt of de fracties die geen gedeputeerde leveren dan ook de gedeputeerde kunnen uitnodigen om in de fractievergadering bepaalde zaken toe te lichten.

De heer HOLMAN gaat ervan uit dat de gedeputeerden daar geen enkel bezwaar tegen hebben. De niet-collegepartijen moeten het maar eens proberen.

De heer NIJENBRINKS meent dat die gedeputeerden dan hetzelfde verhaal zullen houden als in de eigen fractie.

De heer HARLEMAN wijst erop dat er in het dualistische systeem geen sprake is van een "eigen" fractie.

De heer HOLMAN wijst op het risico dat de burgerparticipatie meer in de vorm dan in de inhoud wordt gezocht. Het moet niet zo zijn dat belangenorganisaties de agenda gaan bepalen. De staten hebben het raadgevend referendum mogelijk gemaakt, maar de in aanbeveling 9 voor gestelde burgerraadpleging riekt naar een referendum dat veel verder gaat. Er moet voor inhoud gekozen worden.

De heer ENGELS merkt op dat de provincie alleen een correctief referendum kent.

De heer HOLMAN dankt de heer Engels voor deze correctie.

Met betrekking tot aanbeveling 10 sluit spreker zich aan bij de opmerkingen van de heer Baas. De vergaderingen horen in het provinciehuis te worden gehouden en dan bij voorkeur niet 's avonds.

De administratieve en organisatorische ondersteuning van de fracties (aanbeveling 12b) moet zeker blijven, maar daarnaast zou sprekers fractie graag een fulltime medewerker hebben die politiek-inhoudelijk werk doet. De middelen die nu in dit huis hiervoor worden besteed, zouden de fracties dan kunnen krijgen. Spreker gaat uit van 5 tot 10 fte's voor de hele staten.

Aanbeveling 13 behoeft nog nadere uitwerking. Met betrekking tot aanbeveling 15 kiest ook het CDA voor optie 1.

Aan de lijst wil sprekers fractie nog een punt 18 toevoegen, waarin organisatorisch de mogelijkheden worden geregeld om statenlid te zijn. Het is van belang dat iedere burger in staat wordt gesteld statenlid te worden, vooral in arbeidstechnische zin. Iemand die ervoor kiest voor 75% te gaan werken en de rest van de tijd statenlid te zijn, moet er financieel niet op achteruitgaan. Wordt er op dit punt niets geregeld dan zullen op termijn alleen nog zelfstandige ondernemers, ambtenaren en leraren statenlid willen worden en is er geen sprake meer van een goede democratische afspiegeling van de maatschappij.

De heer NIJENBRINKS wil ook de waardering van zijn fractie uitspreken voor het vele en kwalitatief goede werk van de werkgroep.

Over dualisme kan veel gepraat worden - en dat gebeurt ook - maar belangrijker is dat het in prak-

tijk wordt gebracht. Dualisering kan werken als een hefboom en kan de regionale democratie vitaler en herkenbaarder maken.

Structuuraanpassingen zijn gemakkelijker te maken dan een cultuuromslag, terwijl het juist om die cultuuromslag gaat. Ook sprekers fractie is er niet altijd in geslaagd de in Zeegse gemaakte afspraken in praktijk te brengen.

Uit de aanbevelingen wordt duidelijk dat het dualiseren een ontwikkelingsproces is. Er kan op geticipieerd worden, maar tijdens de rit zijn ook nog aanpassingen mogelijk. Het rapport van de werkgroep is bedoeld om het proces op gang te brengen.

Enkele van de in bijlage 1 opgenomen aanbevelingen (nummers 34, 36 en 37) kunnen redelijk snel ingevoerd worden.

De fractie van de VVD maakt zich wel zorgen over het vele werk dat de dualistische werkwijze met zich brengt, vooral omdat het statenlidmaatschap naast een gewone functie moet kunnen worden bekleed. Dit kán betekenen dat af en toe de reguliere baan voorrang krijgt en dus niet kan worden deelgenomen aan alle bijeenkomsten. Het wat meer in de avonden vergaderen zal de VVD dan ook zeker niet afwijken.

De heer SCHAAP wijst erop dat niet alleen het in de avond vergaderen een oplossing is, maar ook het compenseren van het verlies aan inkomsten wanneer overdag moet worden vergaderd. Hoe denkt de VVD over die mogelijkheid?

De heer NIJENBRINKS onderschrijft de opmerking dat het statenlidmaatschap op de juiste wijze gewaardeerd moet worden, maar dan nog is het niet in alle functies even eenvoudig om een afweging te maken. In het onderwijs is het vrij gemakkelijk om minder uren te werken, maar in andere werksituaties is het veel moeilijker. Maar als de beloning op peil is, zal die zeker de afweging positief beïnvloeden. Op die betere beloning is overigens al vaker aangedrongen.

De heer ENGELS vraagt of het überhaupt mogelijk is af te wijken van de vastgestelde vergoeding voor statenleden. Als dat niet mogelijk is, zijn de nu voorgestelde oplossingen wel leuk, maar hebben ze verder geen gevolg.

De heer SWIERSTRA deelt mee dat die mogelijkheid er niet is. De staten gaan niet over hun eigen

salariëring, de Tweede Kamer stelt die vast. Het Interprovinciaal Overleg (IPO) pleit er al geruime tijd voor de vergoedingen voor statenleden op te trekken. Indertijd is besloten het presentiegeld te vervangen door een vaste vergoeding omdat die vergoeding werd beschouwd als compensatie voor gederfde arbeidsuren.

De heer HOLMAN heeft de indruk dat de suggestie om in de avonden te vergaderen vooral is ingegeven door de gedachte dat dan de normale werkweek van 40 uur kan worden volgemaakt en dat het statenwerk er 's avonds bij gedaan kan worden. Dat wil het CDA niet. Het CDA wil dat de vergaderuren in mindering worden gebracht op de normale werktijd. Het zal nooit helemaal lukken, maar dat is wel de kijkrichting. Als dit binnen de huidige vergoedingssystematiek niet mogelijk is dan moeten de provincies Den Haag duidelijk maken dat wanneer er duaal gewerkt moet gaan worden, de vergoedingsregeling moet worden veranderd.

De heer NIJENBRINKS zegt alleen te hebben willen wijzen op de mogelijkheid om in de avonden te vergaderen, omdat het statenlidmaatschap naast een normale functie moet kunnen worden bekleed.

Wanneer de staten minder stukken krijgen en er meer op hoofdlijnen kan worden gedebatteerd, is het wellicht mogelijk het aantal statencommissies terug te brengen tot twee. Het idee om hoorzittingen te houden spreekt de VVD aan en dat idee kan wellicht bij de evaluatie van het Provinciaal omgevingsplan (POP) in praktijk worden gebracht. Met betrekking tot aanbeveling 4 zegt spreker dat zijn fractie er geen moeite mee heeft als een gedeputeerde eens een fractievergadering bijwoont. Naar aanleiding van aanbeveling 8 merkt spreker op dat de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid bij de staten ligt.

De VVD is voorstander van een wat terughoudende en goed gecontroleerde overheid en daarom moet het Griffiersbureau niet al te groot worden. Met betrekking tot aanbeveling 15 is de VVD nadrukkelijk voorstander van optie 2.

De heer SCHAAP vraagt wat er in het duale systeem verandert dat de VVD nu ineens weer terug wil naar de situatie dat kleine fracties zich maar moeten redden.

De heer NIJENBRINKS wijst erop dat zijn fractie indertijd tegen het huidige systeem heeft gestemd. In het duale systeem hebben politieke groeperingen meer mogelijkheden voor contact met de burger en dus kan in de feitelijke vergadering worden volstaan met een vervangingsregeling.

De heer ENGELS wil ook de grote waardering van zijn fractie uiten voor de inzet en betrokkenheid van alle leden van de werkgroep.

D66 loopt buitengewoon warm voor het dualisme en heeft zelfs de illusie in de afgelopen periode hiervan ook blij te hebben gegeven.

De voorstellen om de structuur te veranderen zullen op basis van de wet moeten worden doorgevoerd, maar als het om cultuurverandering gaat is de autonomie van de politieke partijen een beetje in het geding. Verder zullen projecten als de Standaard van Zeegse, het Statenlid-van-nu en Provincies-van-de-toekomst geactualiseerd moeten worden. Mede daarom hebben niet alle aanbevelingen een even duidelijke relatie met het dualisme. Als voorbeeld noemt spreker aanbeveling 7, waar zijn fractie niet tegen is.

Omdat cultuur niet afdwingbaar is, zal het vooral voor collegepartijen altijd moeilijk blijven te kiezen tussen de gewillige geest en het zwakke vlees. Politieke partijen hebben verschillende culturen en dat moet vooral ook zo blijven.

De fractie van D66 ziet het nut van het meer spreiden in de tijd van commissievergaderingen niet in (aanbeveling 2). De vergaderingen worden korter en flitsender, want er komen minder stukken en misschien zelfs wel minder commissies. Voor een kleine fractie is het ook wel wat te veel van het goede om binnen het tijdsbestek van een week elke dag in het provinciehuis aanwezig te zijn.

Met aanbeveling 3 wordt wel heel diep in de autonomie van de fracties gegaan. Elke partij moet de gelegenheid hebben zich bij de algemene beschouwingen te profileren. In het dualistische tijdperk zullen er bovendien genoeg andere instrumenten zijn om het beleid te monitoren.

Aanbeveling 4 vindt spreker lichtelijk illusoir, want het gaat er uiteindelijk om hoe een fractie zich in de staten opstelt. Laat een fractie zich in de nieuwe situatie nog door een gedeputeerde in de wurggreep nemen of heeft zij een eigen inbreng? Naar aanleiding van aanbeveling 9 merkt spreker op altijd gedacht te hebben dat er al sprake was van openplanprocedures. Als de staten de bur-

gers echt macht willen geven, moeten zij voluit inzetten op het referendum.

Het actief de provincie ingaan wordt zowel in het Bestuursprogramma als in het verkiezingsprogramma van de PvdA genoemd, maar spreker vraagt zich af of de buitenwacht wel zit te wachten op een stortvloed van bezoeken van afzonderlijke fracties. Wat D66 betreft worden ook in commissieverband nog werkbezoeken afgelegd.

Nu de Regeling commissielid, niet zijnde statenlid zo goed werkt, lijkt het spreker niet goed in het duale stelsel terug te gaan naar optie 2. Hij is teleurgesteld over het standpunt van de VVD op dit punt.

De heer NIJENBRINKS meent dat zijn fractie hierover altijd duidelijk is geweest. De uitslag van de verkiezingen bepaalt de samenstelling van de staten. Het is prima dat iemand die verhinderd is een vergadering bij te wonen zich laat vervangen, maar om nu een eenmansfractie ineens met drie personen te laten werken, gaat de VVD te ver. De gekozen staten zijn de feitelijke vertegenwoordiging van de burgers; zo werkt dat in een democratie.

De heer ENGELS wijst erop dat in de statenvergadering op de machtsverhoudingen niets valt af te dingen. Het moet de kleine fracties echter wel mogelijk zijn in de commissies een inhoudelijke inbreng te leveren en daarmee vormen zij echt geen gevaar voor de grote partijen.

De heer GAASBEEK heeft veel waardering voor de opbouwende wijze waarop de werkgroep heeft gewerkt. Die waardering geldt ook de duidelijke inleiding van mevrouw De Widt bij het werkbezoek van het IPO op 11 april 2002.

Spreker mist in de brief van 13 mei 2002 een passage over de evaluatie van de gemeentelijke herindeling. Bij de invoering van die herindeling is toegezegd dat de burgers bij de evaluatie betrokken zouden worden. Regiodebatten zijn daarvoor een uitstekend middel.

Dat gedeputeerden niet langer aan fractievergaderingen deelnemen, lijkt spreker een utopie. Een enquête onder raadsleden heeft spreker geleerd dat alleen in Midden-Drenthe wethouders niet aan fractievergaderingen deelnemen.

Het instellen van een burgerpanel lijkt spreker goed, want nu kunnen insprekers niet aan de discussie deelnemen.

Met de keuze voor de 17 aanbevelingen is spreker het in grote lijnen eens.

Hij is tegen het inschakelen van een extern bureau om de algemene beschouwingen aantrekkelijker te maken. Het is kostbaar en bovendien heeft de provincie op dit punt zelf voldoende knowhow.

Het houden van een dualistische oefenvergadering lijkt zinvol, maar dan moet er wel een aansprekend onderwerp zijn.

Van de media moet breed gebruik worden gemaakt. De belangstelling van de media neemt in de huidige opzet af, vooral omdat de commissievergaderingen in twee dagen worden afgewerkt. Nu worden alleen uitschieters vermeld. Ook voor kleine fracties is het van belang dat de commissievergaderingen over meer dagen worden gespreid.

Het lijkt spreker niet goed kleine fracties zelf werkbezoeken te laten organiseren. Zoals het nu gaat, is het goed.

De nieuwsbrief waarvan in aanbeveling 3 sprake is, lijkt spreker zinvol.

Het handhaven van de streeftijden is een taak van de voorzitter en van alle, dus ook de grote fracties. Er moet wel meer op worden gelet dat niet altijd wordt vastgehouden aan de grootte van de fracties bij het bepalen van de sprekersvolgorde.

De heer NIJENBRINKS wijst erop dat het absoluut niet de grote partijen zijn die de meeste spreektijd verbruiken, maar juist de kleine.

De heer BAAS meent dat het dan wel "sommige" kleine partijen zijn.

De heer NIJENBRINKS accepteert die correctie.

De heer GAASBEEK zegt dit pas te geloven wanneer hij het zelf heeft geconstateerd.

Spreker meent dat optie 1 van aanbeveling 15 in het duale systeem nog beter past dan in het monistische systeem, omdat het aspirant-statenleden de mogelijkheid biedt even van het werk te proeven.

De heer VAN DER SCHOOT sluit zich aan bij de woorden van hulde aan het adres van de werkgroep, maar waarschuwt wel voor het verschil tussen theorie en praktijk. Vooral de fysieke spanningen die worden gevraagd zullen ertoe

leiden dat kleine fracties vaak moeten afzeggen. Spreker wijst op het gevaar dat wanneer alle fracties zelfs hun werkbezoeken moeten organiseren, geen enkele instantie nog de staten zal uitnodigen.

Bij aanbeveling 1 mist spreker de duidelijke formulering dat opdrachten aan externe bureaus door de staten moeten worden gegeven. Thans krijgen de staten alleen de resultaten te zien en missen zij het voortraject.

Spreker betwijfelt of een groter belastinggebied het voor de provincie mogelijk maakt herkenbaarder richting burger te opereren. De burger wordt namelijk wel met verhogingen van de motorrijtuigenbelasting (MRB) geconfronteerd maar ziet nooit iets terug van meevallers.

Een van de mogelijkheden om de algemene beschouwingen voor de buitenwacht aantrekkelijker te maken is het jaarverslag van de Commissaris van de Koningin onderdeel van de discussie te laten zijn. In het duale stelsel zal zo'n jaarverslag verplicht zijn, terwijl de staten het tot nu toe nooit hebben ontvangen.

Als het gaat om aanbeveling 10 moet de werkgroep zich realiseren dat de staten de media niet in de hand hebben. De staten moeten natuurlijk to the point formuleren, maar de media hebben zich te houden aan deadlines.

Als een burgerpanel wordt ingesteld, moet worden gelet op de spreiding, niet alleen geografisch maar ook naar politieke diversiteit en leeftijd.

Welke betekenis heeft aanbeveling 13, waarin staat dat de staten een eigen budget krijgen? De coalitie is groot, heeft dus een groter budget en wat kunnen de kleine fracties dan nog doen als ook nog gepoogd wordt optie 2 van aanbeveling 15 door te voeren?

Spreker is het eens met de door de fractie van het CDA voorgestelde aanbeveling 18 om statenleden bepaalde faciliteiten te bieden, omdat het dan mogelijk wordt vogels van diverse pluimage in de staten te krijgen.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN zegt dat ook haar fractie hulde heeft voor het verrichte werk en de geproduceerde stukken.

In bijlage 1 staat dat het doel van het dualisme is de politiek aantrekkelijker te maken voor de burgers. De provincie moet een meer aanspreekbare en zichtbare bestuurslaag worden. Er zijn interviews afgenomen bij leden van gedeputeerde

staten, PS, ambtenaren en externe instanties. Was het niet mogelijk geweest ook de burgers hierbij te betrekken?

Met de meeste aanbevelingen kan de OPD instemmen.

Het is goed dat in het duale stelsel gedeputeerden geen fractievergaderingen meer bijwonen.

De OPD is voor spreiding van de commissievergaderingen; in de huidige situatie zijn die te veel opeengepakt.

Moet echt een extern bureau ingeschakeld worden om de algemene beschouwingen aantrekkelijker te maken? Moet en kan dit niet aan de politieke partijen zelf worden overgelaten?

Wat de OPD betreft wordt het Seniorenconvent afgeschaft.

Mogen alle fracties een rol hebben bij de vaststelling van de agenda, wat volgens aanbeveling 5 een zaak van het presidium wordt?

De OPD is voor de aanbevelingen 8 en 10.

Regiodebatten hebben alleen zin als er ook naar de burgers geluisterd wordt. Spreekster heeft door de provincie georganiseerde bijeenkomsten bijgewoond waarop het standpunt van GS al vaststond en de burgers zich afvroegen wat zij nog eigenlijk op die bijeenkomst te zoeken hadden.

Het nut van zo'n bijeenkomst moet daarom vooraf duidelijk worden gemaakt.

Het Griffiersbureau moet nog verder uitgewerkt worden.

Aan welk bedrag wordt gedacht bij het eigen budget van de staten en waaraan moet dit bedrag worden besteed?

De OPD is voor handhaving van de huidige Regeling commissielid, niet zijnde statenlid.

Spreekster wijst erop dat in sommige provincies de fracties een eigen werkkamer hebben. Waarom hebben zij die in Drenthe niet? Is het wel mogelijk een dergelijke voorziening te realiseren?

Als er een rekenkamer wordt ingesteld, hoe is die dan samengesteld? Is het de bedoeling dat daarin personen worden benoemd die verstand van rekenen hebben of wordt in eerste instantie vooral gelet op het lidmaatschap van een bepaalde politieke partij?

De heer HARLEMAN heeft de indruk dat de werkgroep heeft gestreefd naar consensus en dat dit heeft geleid tot voorstellen die op brede steun kunnen rekenen, maar over het algemene weinig sprankelend en vernieuwend zijn.

De meeste voorstellen zijn ook voor GroenLinks wel aanvaardbaar.

De heer GAASBEEK wijst erop dat de voorstellen sprankelend en vernieuwd worden als de staten ze tot leven weten te brengen.

De heer HARLEMAN had meer voorstellen verwacht die tot meer discussie zouden leiden. Dat geldt nu maar voor een beperkt aantal voorstellen. Waarom heeft de commissie niet meer gedaan met het model-Reglement van orde met dualistische elementen, waarin wordt aangegeven hoe in de huidige wettelijke situatie al zoveel mogelijk dualistisch kan worden gewerkt? Zo kan het Seniorenconvent worden omgevormd tot een soort van commissie die de procedures en de agenda van de statenvergadering in de gaten houdt, hetgeen wat anders is dan in aanbeveling 5 staat. Zo'n presidium of nieuw soort van Seniorenconvent zou stukken de S-status kunnen geven, welke status moet gelden voor stukken die zo belangrijk zijn dat ze niet eerst in de commissie maar direct in de staten aan de orde komen. Zo zou het voorstel met betrekking tot de magneet-zweefbaan een S-stuk kunnen zijn.

In het model-Reglement staat ook iets over het burger-initiatiefvoorstel, het spreekrecht van burgers in de staten, het regelen van het recht van onderzoek door de staten en het bevat een regeling om burgers zitting te laten nemen in een commissie. De huidige regeling voor een commissielid, niet zijnde statenlid wil GroenLinks voortzetten. Het is ook niet een regeling speciaal voor kleine fracties.

Verandering van de politieke cultuur is een belangrijke voorwaarde voor het slagen van het dualistische systeem. In de statenvergadering gaan de sprekers nauwelijks op elkaars argumenten in en volgen de collegepartijen vrij slaafs het college; dit geeft de burgers de indruk dat het politieke debat voor een besluit niet erg belangrijk is.

De heer SCHAAP is het niet eens met het beeld dat collegepartijen hun mond dicht houden. Als dit al de realiteit is, heeft GroenLinks zijn werk buitengewoon slecht gedaan, want dan heeft het de collegepartijen de gelegenheid gegeven achterover te leunen en niets te doen. GroenLinks moet in dat geval de handschoen oppakken en de collegepartijen onder druk zetten. Dat is dan de taak van een niet-collegepartij.

De heer HARLEMAN wijst erop dat de collegepartijen samen de meerheid hebben.

Misschien is voor degenen die ook de vorige statenperiode hebben meegemaakt, het debat in de staten heel levendig en sprankelend, maar spreker deelt die indruk bepaald niet. Zijn indruk is dat de collegepartijen over het algemeen het college slaafs volgen en hun fractieleden weinig ruimte geven om anders te stemmen.

De heer SCHAAP is van mening dat vooral de oppositie zijn werk slecht heeft gedaan. Hij kan namelijk zo vijf onderwerpen noemen bij de behandeling waarvan hij de indruk had dat de oppositie de ogen dicht had. De oppositie heeft kansen laten liggen.

De heer VAN DER SCHOOT vraagt de heer Schaap die onderwerpen te noemen.

De heer SCHAAP weigert dit.

De heer HARLEMAN vindt vijf onderwerpen in drie jaar ook niet veel. Als het om fractiediscipline gaat, blijft hij toch in de eerste plaats aan de PvdA denken. Het is de oppositie niet verwijten dat de PvdA de gelederen sluit op momenten dat het moeilijk wordt. Maar daarmee wordt het politieke debat wel onmogelijk en krijgt de burger het idee dat het allemaal toch niets uitmaakt. Het lijkt hem daarom goed bij belangrijke onderwerpen vooraf schriftelijk de mening van de fracties te peilen, daarna het debat te houden en na de stemming door de werkgroep te laten bekijken of de uiteindelijke stemming afwijkt van de mening vooraf. Als blijkt dat het stemgedrag niet is veranderd, is het debat zinloos geweest en kunnen de statenvergaderingen wel worden afgeschaft.

De VOORZITTER verzoekt de heer Harleman terug te keren naar het te bespreken stuk.

De heer HARLEMAN zegt zich niet te willen beperken tot de voorstellen van de werkgroep, omdat er nog veel meer moet gebeuren wil Drenthe over een jaar kunnen zeggen dat veel dingen dan misschien wel mislukt zijn maar dat het over het duale werken toch een tevreden gevoel heeft. Dat tevreden gevoel ontstaat niet als alleen de voorstellen van de werkgroep worden gevolgd. Niet alleen deskundigen moeten het debat voeren,

alle statenleden moeten zich in het debat kunnen en willen mengen. De fracties moeten niet streven naar unanimiteit en zij moeten zich afvragen wat zij willen met de statencommissies. Dit zijn nu nog commissies van advies aan het college en dat kan in het duale stelsel niet meer. Als experiment stelt spreker voor in een commissie het college niet meer aan het debat deel te laten nemen, behalve bij het agendapunt Rondvraag. Het voordeel is dat het college nog meer dan nu al gedwongen wordt heldere stukken te leveren en dat de staten gedwongen worden zich voor de vergadering over allerlei aspecten te laten informeren, want in de commissievergadering kunnen de fracties dan alleen met elkaar in discussie.

De heer ENGELS vraagt of de gedeputeerden dan moeten worden uitgenodigd voor de fractievergadering.

De heer HARLEMAN heeft daar niets op tegen. Naar zijn mening heeft het door hem voorgestelde experiment heel interessante aspecten.

De heer SWIERSTRA vraagt of het college zijn stukken dan ook niet meer hoeft verdedigen.

De heer HARLEMAN meent dat gezegd kan worden dat de statenvergadering in principe alleen voor de staten is.

De heer SWIERSTRA constateert dat het college de staten dan stukken stuurt, vervolgens naar huis gaat en dan via de post wel hoort of de staten ermee instemmen.

De heer HARLEMAN bevestigt dit beeld. Hij gaat ervan uit dat een goed college hiermee heel goed uit de voeten kan.

De heer HOLMAN heeft het gevoel dat GroenLinks op zoek is naar spektakel, terwijl de basisvraag is of de provincie op een politiek goede manier wordt bestuurd. Spektakel is wel leuk, maar ontaardt al gauw in poppenkast en heeft dan weinig meer met besturen te maken.

De heer HARLEMAN wijst op de consistente lijn in zijn voorstellen. De fractie van GroenLinks heeft altijd gezegd dat in de commissievergaderingen de fracties meer met elkaar in discussie moeten

gaan en minder met het college.

GroenLinks stemt in met het voorstel de statencommissies niet meer te formeren aan de hand van de portefeuilles van de gedeputeerden. Commissies moeten, los van de jaarplanning van het college, een eigen jaarplanning ontwikkelen en eigen initiatieven ontplooiën. Een andere mogelijkheid is het afschaffen van de commissievergaderingen en in plaats daarvan iedere week op een vast tijdstip een statenvergadering te houden. Op die manier kan ook op actuele ontwikkelingen gereageerd worden. De ene week kan de eerste termijn worden gehouden en de volgende week de tweede termijn en in de tussentijd kan informatie ingewonnen worden. Die manier van werken komt de besluitvorming zeker ten goede. GroenLinks vindt de aanbevelingen om de algemene beschouwingen aantrekkelijker te maken, erg mager. Er moet zeker geen extern bureau worden ingeschakeld. De eerste termijn zou schriftelijk kunnen worden afgewerkt en over een aantal hoofdonderwerpen zou een debat georganiseerd kunnen worden waaraan ook burgers kunnen deelnemen.

De heer GAASBEEK vraagt of wanneer het voorstel met betrekking tot S-stukken worden overgenomen niet het risico bestaat dat staten slecht doordachte besluiten nemen, waarvan zij later de consequenties ondervinden.

De heer HARLEMAN erkent dat veel van zijn voorstellen een groot risico met zich brengen, maar het fungeren als pilot houdt in dat zekere risico's worden genomen. Na afloop van de pilot moet gewoon gezegd kunnen worden dat een aantal ideeën faliekant is mislukt. Als de conclusie is dat alles fantastisch is gegaan, is de pilot gewoon verkeerd geweest.

De heer NIJENBRINKS meent dat het college meer buiten de discussie moet blijven. Met zijn voorstel om eens de meningen voor en na de discussie te peilen, legt GroenLinks de bal bij de grote fracties. Zijn er voorbeelden waaruit blijkt dat GroenLinks door het debat in de commissie of in de staten tot een ander standpunt is gekomen? Spreker kan na al die jaren die voorbeelden niet aanwijzen. Hij is voor een politiek debat en voor helderheid en duidelijkheid, maar op die punten ziet hij geen voordeel in het voorstel van GroenLinks.

De heer HARLEMAN meent dat de VVD zich eens moet afvragen hoe het komt dat zij zich vrijwel nooit door GroenLinks laat overtuigen. Iemand die, ongeacht de discussie, altijd aan zijn standpunt blijft vasthouden, moet zich afvragen of hij naar zichzelf toe wel kritisch genoeg is.

De heer SCHAAP zegt het een enorm voordeel te vinden eindelijk eens als laatste aan het woord te komen.

Sprekers fractie heeft veel waardering voor het werk van de werkgroep; er is goed werk geleverd. De aanbevelingen hebben niet allemaal alleen betrekking op de dualisering, sommige betekenen een opschoning van oude gebruiken.

Dualisering gaat veel meer over cultuur dan over structuur. Heel belangrijk is dat PS in staat worden gesteld op te boksen tegen een college met 600 ambtenaren. Daartoe moet de positie van PS versterkt worden. Daar horen menskracht en geld bij en sprekers fractie steunt de aanbevelingen op dit punt. De huidige staten zijn namelijk geen goede afspiegeling van de Drentse samenleving. Niet alleen de staten, ook het college moet dualiseren, want het moet de staten de ruimte geven zo nu en dan met hem van mening te verschillen.

De heer ENGELS meent dat de uitdrukking dat het college de staten de ruimte moet geven een weeffout impliceert.

De heer SCHAAP bedoelt dat de scheidslijn tussen college en staten helderder moet worden. Als de staten iets doen dat het college niet welgevallig is, moet het college meer afstand nemen. In het verleden zijn de fracties wel eens gebruikt als vooruitgeschoven post van het college. Waarschijnlijk waren heel vroeger de fractievergaderingen interessanter dan de statenvergaderingen, maar de politieke discussie moet in de staten plaatsvinden.

Het voorstel van de heer Harleman om de fracties maar op te heffen zodat individuele statenleden vooral hun zegje kunnen doen, wijst spreker met klem af. Spreker heeft ervoor gekozen om lid te zijn van de fractie van de PvdA en hij zal proberen zijn gedachten in die fractie te verspreiden. Uiteindelijk discussiëren de fracties in de staten met elkaar.

De heer HARLEMAN merkt op gezegd te hebben dat de discussie in de staten niet alleen tussen

fractiedeskundigen moet gaan, maar tussen alle statenleden. Die opmerking kan toch nauwelijks worden opgevat als een pleidooi voor het opheffen van de fracties?

De heer SCHAAP wijst erop dat wanneer twintig statenleden met elkaar in discussie gaan, er een babylonische spraakverwarring ontstaat en uiteindelijk nog niet duidelijk is waar de politieke meerderheden liggen. Het opereren met meer woordvoerders en het uiteindelijk verdeeld stemmen, is meer het scheppen van politieke verwarring dan van politieke vernieuwing.

De heer GAASBEEK wijst erop dat ook leden van de fractie van de PvdA wel standpunten naar voren hebben gebracht die achteraf niet door de fractie werden gedeeld. Wordt het ook binnen de fractie van de PvdA mogelijk eigen standpunten naar voren te brengen?

De heer SCHAAP kan zich geen voorbeelden herinneren die de bewering van de heer Gaasbeek onderschrijven.

De heer GAASBEEK zegt die voorbeelden na de vergadering te zullen geven.

De heer SCHAAP zegt enige losheid in de fractie niet erg te vinden.

De heer ENGELS meent dat zowel in het monistische als in het dualistische systeem maar één ding telt, namelijk dat de staten altijd het laatste woord hebben. De staten bepalen het beleid en het college volgt. Dat het soms lijkt of het andersom is, is een andere zaak.

De heer SCHAAP zegt geen behoefte te hebben aan een aparte dualistische oefenvergadering. Het dualisme moet gewoon ingevoerd worden. Wat spreker betreft wordt het Seniorenconvent onmiddellijk afgeschaft, maar hij vreest dat het presidium meteen die rol gaat overnemen, want soms moeten toch procedureafspraken gemaakt worden. Overigens is er een kans dat de kleine fracties geen eigen vertegenwoordiger in het presidium krijgen.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN herinnert aan haar vraag of alle politieke partijen wel in het presidium vertegenwoordigd zullen zijn.

De heer SCHAAP merkt op dat dan het Seniorenconvent gewoon kan blijven bestaan.

De heer GAASBEEK vraagt hoe het dan wordt als de kleine partijen samen een of twee vertegenwoordigers in dat presidium krijgen.

De heer NIJENBRINKS zegt dat mevrouw Nieuwenhuizen de indruk heeft gewekt dat in het Seniorenconvent politieke beslissingen worden voorgerekookt. Dat is gewoon niet waar. Het is een club die af en toe bijeen komt om procedures te regelen.

De heer SCHAAP is het eens met de opmerkingen van de heer Engels over de aanbeveling met betrekking tot de algemene beschouwingen. Een politieke partij is zelf verantwoordelijk voor haar inbreng.

Of gedeputeerden fractievergaderingen mogen bijwonen, wil sprekers fractie zelf bepalen. Er zal altijd sprake zijn van afstemming van standpunten tussen een fractie en de gedeputeerde die lid van dezelfde partij is. Het moet alleen niet zo zijn dat een gedeputeerde twee stemmen heeft, namelijk een in het college en een in de fractievergadering. Wat de fractie van de PvdA betreft wordt de huidige regeling van werkbezoeken niet veranderd. De ondersteuning van de fracties moet veel professioneler worden. Spreker is tegen het inperken van de huidige vervangingsregeling.

De heer ENGELS dringt erop aan het oefenen met het dualisme niet zover door te voeren dat het licht ridicule trekjes krijgt. De staten zijn immers geen kleuterklas.

Mevrouw DE WIDT dankt de commissie voor de waarderende woorden voor het werk van de werkgroep. De werkgroep had een uitdagende opdracht en heeft aan het uitvoeren daarvan constructief en in hoog tempo gewerkt, daarbij geholpen door het ambtelijke ondersteuningsteam, dat uit meer personen bestaat dan de zo-even door de voorzitter genoemden.

Hoe verder de werkgroep zich in het onderwerp verdiepte, hoe meer hij zich van de impact ervan bewust werd.

Dat bepaalde aanbevelingen wat door elkaar heenlopen is te wijten aan drie omstandigheden: de start van de evaluatie van het project

Provincies-van-de-toekomst, de dualisering zelf en de deelname aan de pilot.

Sommige aanbevelingen zijn nadrukkelijk gericht op de staten en sommige op de fracties. Politieke partijen hebben daarin eigen verantwoordelijkheden. Ook dat is een reden waarom adviezen soms door elkaar heen lopen.

De commissie heeft terecht geconstateerd dat de werkgroep geen wonderolie presenteert en dat cultuurverandering het belangrijkste is. De structuur verandert namelijk niet als zij niet vergezeld gaat van een cultuurverandering. Die verandering moet bij ieder statenlid zelf beginnen en daar moet ruimte voor zijn.

Net als de fracties van D66, VVD en Ouderenpartij ziet de werkgroep ook bedreigingen. In het eerste blad van Drenthe Dual heeft spreekster dit de bedreiging met de vier C's genoemd:

- consensus
- collegialiteit
- coalitie
- coöptatie.

Als die C's niet enigszins veranderen in D's, lukt het niet.

De werkgroep begrijpt de aarzeling over het voldoende zijn van de aangereikte instrumenten om de cultuurverandering tot stand te brengen. Die instrumenten blijven slechts hulpmiddelen, want het is eigenlijk allemaal aan de staten zelf. Zo wil de fractie van GroenLinks verder gaan dan de andere fracties, maar ook die fractie moet weten dat wat voorligt slechts een eerste stap is.

Krijgen statenleden het straks niet te druk? Dat hangt natuurlijk af van de invulling die aan het statenlidmaatschap wordt gegeven. De werkgroep meent dat nadrukkelijk geïnvesteerd moet worden in de volksvertegenwoordigende rol en dan extern gericht. Anders werken is de bedoeling. Het statenlid moet zijn eigen agenda maken. Hij moet niet ieder stuk van commentaar voorzien, maar zich beperken tot essenties. Een statenlid krijgt straks ook minder stukken toegestuurd.

Het doel van de regiodebatten is het versterken van de vertegenwoordigende rol. De fracties moeten hun profiel zichtbaar maken. Het gaat om ideevorming, opiniëren en discussie in de regio's, met elkaar maar ook met de inwoners, over een onderwerp dat in de regio's leeft. Het Griffiersbureau zal de organisatie van die regiodebatten op zich moeten nemen en de financiering zal moeten komen uit het budget van de staten. In de vorige statenperiode zijn dergelijke regiodes-

sies gehouden over het Provinciaal milieubeleidsplan, over Drenthe 2030, de herindeling en het POP.

Met betrekking tot de ondersteuning van de staten en de fracties stelt de werkgroep een beperkt Griffiersbureau voor. Dat bureau krijgt een secretariële functie, maar dat moet allemaal nog nader uitgewerkt worden. De nieuwe statengriffier zal de staten terzijde staan bij de uitoefening van haar taak. Zo moet hij bemiddelen bij verzoeken om ambtelijke bijstand.

Of de staten behoefte hebben aan extra inhoudelijke ondersteuning moet nog nader worden onderzocht. De werkgroep zal hierover een enquête houden bij de fracties en aan de hand van de uitslag daarvan zal een nadere uitwerking plaatsvinden.

Tijdens de dag op de hei bleek er belangstelling te zijn voor een dualistische oefenvergadering. Het is niet de bedoeling er een toneelstuk van te maken, maar om uit te vinden hoe kaderstellend gedebatteerd kan worden en hoe politieke sturing gegeven kan worden. Het is de bedoeling de statenvergadering van september, of een deel daarvan, op deze manier vorm te geven.

De heer HARLEMAN stelt vast dat het dus een normale statenvergadering wordt en geen vrijblijvende oefening. In dat geval vindt hij het een uitstekend idee.

Mevrouw DE WIDT meent dat burgerpanels bij kunnen dragen aan het preciseren van problemen, het aanscherpen van argumentatie en het ontwikkelen van afwegingen. Het is geen nieuw instrument, want het wordt bij veel gemeenten en misschien zelfs al bij provincies gebruikt en ICT biedt hiertoe veel mogelijkheden. Maar ook dit idee moet nog verder uitgewerkt worden.

Bij de acties om de algemene beschouwingen interessanter te maken is voor een bepaalde volgorde gekozen. Zo zal eerst met de fractievoorzitters en commissievoorzitters gesproken worden over hoe hieraan in de vergadering van november invulling kan worden gegeven. Alle statenleden blijken hierover heel veel ideeën te hebben. Alle opmerkingen die hierover nu zijn gemaakt, zullen in de uitwerking worden betrokken.

De passage over het externe bureau is kennelijk niet helder geformuleerd. Drenthe wordt een pilot en wordt hierbij gesteund en geadviseerd door

een bureau. Dat bureau denkt mee over de wijze waarop de algemene beschouwingen beter vorm kunnen worden gegeven.

Het gevolg geven aan aanbeveling 4 zal even wennen zijn. Nauw overleg tussen gedeputeerde en fractie houdt het politieke debat soms tegen en de werkgroep stelt daarom voor op dit punt al te anticiperen op de nieuwe wet. Na de volgende statenverkiezingen stemmen de gedeputeerden in de statenvergadering niet meer mee en nemen zij niet langer deel aan fractievergaderingen. Maar natuurlijk is er altijd contact.

De heer SCHAAP gaat ervan uit dat niet in de wet komt te staan dat gedeputeerden geen fractievergaderingen mogen bijwonen.

Mevrouw DE WIDT bevestigt dit. Er staat ook geen sanctie op. Maar als in de geest van het dualisme wordt gehandeld, bezoeken gedeputeerden geen fractievergaderingen.

De heer SWIERSTRA wijst erop dat een gedeputeerde niet langer lid zal zijn van een fractie; dat komt wel in de wet te staan.

Mevrouw DE WIDT zegt dat de achtergrond van deze aanbeveling vooral is dat er dan meer debat komt. De interessante debatten in de fracties moeten dus voortaan in de staten worden gevoerd.

De heer NIJENBRINKS wijst erop dat zolang de wet niet is aangenomen, gedeputeerden in de statenvergadering gewoon meestemmen, óók tijdens de dualistische oefenvergadering.

Mevrouw DE WIDT merkt op dat deze vergadering bedoeld is om de mening van de staten te horen en om aan te geven hoe de werkgroep met die mening denkt om te gaan. De voorbereiding van de septembervergadering moet nog plaatsvinden. In die vergadering moeten natuurlijk wel op juridisch verantwoorde wijze besluiten worden genomen.

De heer HARLEMAN gaat ervan uit dat de gedeputeerden dan wel gewoon stemrecht hebben en gewoon deel zijn van hun fractie.

Mevrouw DE WIDT bevestigt dit.

De heer SWIERSTRA zegt dat een juridische bypass gemaakt moet worden om wat in die vergadering gebeurt in een formeel jasje te steken. Daar moet de voorbereiding op gericht zijn, want formeel kan er geen enkel dualistisch besluit worden genomen.

De heer ENGELS pleit ervoor die vergadering niet heel krampachtig in de steigers te zetten. Het is al meer dan voldoende wanneer de fracties proberen dualistisch te werken.

Mevrouw DE WIDT zegt met betrekking tot aanbeveling 7 dat de gedachte van de werkgroep is dat fractievoorzitters het politieke gezicht zijn van hun fracties en dat die geen zitting horen te hebben in een presidium waarin uitsluitend organisatorische zaken aan de orde zijn en dat in het openbaar vergadert. Natuurlijk zal er soms een politieke afstemming zijn van de Commissaris van de Koningin met de fractievoorzitters, maar dat is wat anders dan het huidige Seniorenconvent. De vertegenwoordigende functie van de staten heeft nogal wat aandacht gekregen. Het is de bedoeling bij majeure onderwerpen een openplanprocedure te hebben. Dit gebeurt al, maar het is belangrijk het te blijven doen.

De gedachte van de werkgroep is vergaderingen van statencommissies alleen op externe locaties te houden als het om grote onderwerpen gaat, die zeer nadrukkelijk in een bepaald gebied spelen. De besluitvorming door de staten hoort echter in het huis van de provincie plaats te vinden. Met betrekking tot de werkbezoeken en de hoorzittingen zijn de voorstellen van de werkgroep analoog aan de werkwijze van de Tweede Kamer. De staten zijn niet altijd even tevreden over werkbezoeken van de commissies. Het lijkt de werkgroep goed dat een commissie over grote onderwerpen hoorzittingen in de provincie houdt, wederom analoog aan de werkwijze die gevolgd is bij de nota Drenthe 2030.

Spreekster heeft kennisgenomen van de meningen over de arbeidsvoorwaarden en dan met name over de financiële compensatie.

De discussie over de rekenkamer is nog niet afgerond. In de ontwerpwet staan verschillende opties. Met betrekking tot aanbeveling 15 heeft de werkgroep kennisgenomen van de argumenten voor en tegen de beide opties. Spreekster constateert dat de overgrote meerderheid van de staten kiest voor handhaving van de huidige regeling. Met dit

standpunt zal nadrukkelijk rekening worden gehouden.

Spreekster sluit haar betoog af met een citaat uit "De Volkskrant" van 29 mei uit de column van Paul Brill: "Politieke vernieuwing, het is een Sysifusuitdaging."

De VOORZITTER constateert dat de commissie alle aanbevelingen behalve nummer 4 overneemt en dat zij kiest voor optie 1 van aanbeveling 15. Bepaalde onderdelen van de voorstellen komen bij de staten terug, vooral wanneer er een budget aan verbonden is.

(De vergadering wordt voor enkele minuten geschorst en daarna hervat.

Voorzitter: mevrouw De Widt.)

8. Statenstuk 952, Voorjaarsnota 2002 en 3e wijziging begroting 2002

Statenstuk 949, Kiezen om te stemmen

De VOORZITTER deelt mee dat de heer Ter Beek pas na half vijf weer aanwezig is. Zij stelt voor statenstuk 949 in de tweede termijn te bespreken.

Daartoe wordt besloten.

De heer SCHAAP stelt vast dat het overschot, waarvan in de Voorjaarsnota sprake is, deels naar de reserve gaat en voor het andere deel wordt besteed aan extra uitgaven. Zijn fractie stemt in met de voorstellen voor die extra uitgaven. Spreker heeft wel het gevoel dat het college te positief is over de inkomsten op langere termijn. Het nieuwe kabinet zal fors bezuinigen en de economie is tot stilstand gekomen, wat uiteindelijk gevolgen heeft voor de inkomsten van de provincie.

De voorgestelde stijging van de personeelslasten stuit bij sprekers fractie op ernstige kritiek. Die stijging moet niet leiden tot een jaarlijkse uitbreiding van het apparaat.

De heer NIJENBRINKS is het eens met voorstel 1. Hetzelfde geldt voor de voorstellen 2, 3 en 4 die voortvloeien uit een aantal ontwikkelingen. Omdat het college zich heeft beperkt tot voorstellen die naar zijn mening urgent zijn en/of de meerjarige ruimte fors beïnvloeden, kan de VVD

instemmen met alle voorstellen, behalve nummer 7, instemmen. In tweede termijn zal spreker op dit voorstel terugkomen.

De heer VAN GLANSBEEK vindt niet alleen het voorlopig rekeningsaldo maar ook het statenstuk prachtig.

Het bedrag van € 6 miljoen dat het college nu in de saldireserve wil stoppen wordt alleen maar hoger wanneer het, overigens foutieve, bedrag van € 1,3 miljard, dat op pagina 12 wordt genoemd, daaraan wordt toegevoegd.

Het CDA stemt met de bestedingsvoorstellen in, behalve met bijdrage aan het Van Gogh-huis. Recreatie en toerisme is een belangrijke sector, waaraan het CDA in zijn algemene beschouwingen van 2001 veel aandacht heeft besteed. De fractie wil het krediet hiervoor verhogen tot € 500.000,-- en zal in de statenvergadering komen met een voorstel waaraan dit geld dan moet worden besteed.

Verleden jaar kon bij gebrek aan geld geen bijdrage worden gegeven om de wachtlijsten in de jeugdzorg weg te werken, met name in gevallen van seksueel misbruik. Ook konden geen middelen worden vrijgemaakt voor orkestrale begeleiding van amateurkoren. Sprekers fractie wil aan het oplossen van deze knelpunten prioriteit geven en verzoekt het college hiervoor met voorstellen te komen.

De heer HARLEMAN is het niet eens met het beleid rond de behoedzaamheidsreserve. De bezuiniging van € 6 miljard die het nieuwe kabinet wil doorvoeren, heeft direct gevolgen voor de uitkering uit de reserve. Als het tot uitkering komt, krijgt de provincie het geld wel, maar als het al wordt ingeboekt en uitgegeven en het geld komt er niet, ontstaat een probleem. Het college moet daarom gewoon vasthouden aan 25% en niet uitgaan van 75%.

GroenLinks is het ermee eens dat voor het Fonds kunstwerken een voorziening wordt getroffen. In het verleden zijn veel kunstwerken met subsidie aangelegd en nu de provincie wat ruimer in haar middelen zit, blijken veel zaken financieel en administratief niet goed te zijn geregeld.

De VOORZITTER wijst erop dat de discussie over de kunstwerken in de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit is gevoerd.

De heer HARLEMAN zegt het probleem in een ruimer kader te willen bespreken, omdat bij de renovatie van het voorterrein van het provinciehuis en de vervanging van de zonwering bleek dat er structureel niets was geregeld. Spreker vermoedt dat er meer van dergelijke lijken in de kast zitten en het lijkt hem dan ook verstandig dat het college nagaat of dergelijke dingen niet structureel geregeld moeten worden. Nu er nog geld is, kan dat.

Spreker wijst er tenslotte op dat de optelsom van het jaar 2002 van het staatje op pagina 31 +241 moet zijn.

De heer ENGELS zegt na een zeer vruchtbaar onderhoud met de ambtenaren van de Afdeling Financiën zeer kort te kunnen zijn.

De minlijn die geconstateerd moet worden met betrekking tot de organisatiekosten/interne producten (pagina 12) bevalt spreker niet, vooral omdat de financiële perspectieven niet rooskleurig zijn. Dit kan ertoe leiden dat belastingen moeten worden verhoogd of andere dingen niet gedaan kunnen worden. In zo'n situatie moeten vooral in eigen huis de budgetten nauwkeurig aangehouden worden.

Waar gaat het precies om bij de bovenformatieve plaatsingen, waarvan op pagina 20 sprake is? Moeten die bovenformatieve plaatsingen wel toegestaan worden? Sprekers fractie is voorstander van een andere lijn, waarbij bovenformatieve plaatsingen niet voor kunnen komen.

Op de voorstellen komt nog een vervolgtraject als de rekening klaar is. Over het algemeen is D66 positief over de voorstellen, maar het vindt voorstel 9 een prutvoorstel. De fractie heeft zorgen over de ontwikkeling van het beleidsterrein Toerisme en recreatie, maar zij vindt dit voorstel veel te mager. Constructieve voorstellen zullen misschien wel leiden tot een verhoging van het budget, maar die voorstellen moeten dan wel betrekking hebben op zinnige projecten, die goed onderbouwd, wervend en stimulerend zijn. Wat nu voorligt is echter minder aantrekkelijk.

De heer BAAS is ook blij met het hoge positieve saldo en hij hoopt dat het positieve beeld in de toekomst blijft.

Spreker gaat ervan uit dat de in voorstel 6 genoemde bedragen samenhangen met de herijkingsoperatie in de sector Cultuur en welzijn. Die operatie zou toch budgettair neutraal verlopen? Is

daar met het beschikbaar stellen van deze extra bedragen nog sprake van?

Voorstel 9 vindt spreker wel heel erg gebaseerd op ad hocbeleid. Dat een krediet van € 34.000,-- met € 175.000,-- wordt verhoogd, is boekhoudtechnisch niet fraai en is een teken van het ad hoc karakter van de post. Sprekers fractie wacht de voorstellen van het CDA op dit punt met positieve belangstelling af.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN merkt op dat het positieve rekeningresultaat van f 21 miljoen bijna het dubbele is van het resultaat van 2000. Zijn dit goede resultaten en het feit het rekeningssaldo ieder jaar hoger uitvalt dan de oorspronkelijke raming geen redenen om te bekijken of de burgers iets terug kunnen krijgen?

De personeelskosten zijn ieder jaar hoger dan geraamd en waarom is er sprake van bovenformatieve plaatsen? De in statenstuk 949 genoemde personeelskosten komen daar bovendien nog bij. Kan deze kwestie niet op een manier worden aangepakt waardoor in de toekomst geen sprake meer zal zijn van overschrijding?

Een aantal projecten wordt naar het volgende jaar overgeheveld.

Met betrekking tot voorstel 6 was ook spreekster uitgegaan van een budgettair neutrale operatie. Kan het bedrag waarom het nu gaat niet worden verkregen uit de eigen vermogens van de instellingen die samengevoegd worden?

Kan nog wat duidelijkheid worden gegeven over voorstel 10?

De punten die in de andere commissievergaderingen zijn genoemd, zal spreeksters fractie in de statenvergadering opnieuw aan de orde stellen. Met voorstel 1 gaat de OPD akkoord.

Wat de heer VAN DER SCHOOT betreft wordt de ruimte gebruikt voor een lastenverlichting voor de burgers. Hij steunt het voorstel van het CDA om de begeleiding van koren te subsidiëren. Verder valt, als er zoveel te verdelen is, te denken aan de dak- en thuislozen en aan de arme kant van Drenthe.

Nu het Rijk € 6 miljard gaat bezuinigen, is het verstandig met een korting op de uitkering uit het Provinciefonds rekening te houden.

De ABP-premies voor de werkgevers zullen aanmerkelijk meer stijgen dan met de genoemde 1,82%. Het personeel is een welvaartsvast pensioen beloofd en nu wil men de indexatie met

in ieder geval vijf jaar uitstellen. Waar blijft dan de welvaart en wat is die belofte dan waard?

Als het bedrag waarvan in voorstel 7 sprake is, op dat niveau blijft, is spreker absoluut tegen het voorstel. Voor een dergelijke activiteit is dit bedrag te hoog.

Ten aanzien van voorstel 9 heeft spreker in de functionele commissie nog een voorbehoud gemaakt, vooral omdat Emmen, Hogeveen en Coevorden niet meedoen.

Voorstel 10 roept de vraag op of de Voorjaarsnota niet een oneigenlijk medium is om een zo belangrijke beslissing er even doorheen te fietsen. Spreker maakt daarom ten aanzien van dit voorstel een voorbehoud.

De heer GAASBEEK vraagt waarom de kosten voor het personeel, inclusief de facilitaire dienstverlening, elk jaar weer te laag geraamd worden. Het op pagina 12 genoemde bedrag van € 1,3 miljard aan dividend van Essent wekt associaties met de magneetzweefbaan.

Wat wordt bedoeld met gedifferentieerd belonen binnen de organisatie?

Hoe en waarom komen bovenformatieve arbeidsplaatsen tot stand?

De heer WEGGEMANS deelt mee dat er sinds de reorganisatie van het provinciale apparaat sprake is van boventaligheid. Het gaat om personen die geen formatieplaats bezetten maar nog wel binnen de provinciale organisatie werkzaam zijn.

Het alternatief is wachtgeld of een andersoortige vorm van vertrek. Men kiest ervoor voor de provincie te blijven werken en de provincie heeft daar ook nog steeds projecten voor. Het gaat wel om steeds minder personen en het precieze aantal kan in het verslag genoemd worden*. Het college vindt het aan het werk houden een betere oplossing dan de mensen te vragen te vertrekken, omdat ook daaraan kosten verbonden zijn.

De heer GAASBEEK constateert dat er sprake is van natuurlijke afvloeiing en dat niet actief wordt geprobeerd het aantal te verkleinen.

De heer WEGGEMANS wijst erop dat de formatie zeer krap is. Bij de begroting voor 2003 kunnen de staten het voorstel verwachten bepaalde taken ook met personeel te beleggen. Ten gevolge van het rijksbeleid dijen de taken van de provincie uit. Het IPO zegt daar altijd heel vlot "ja" tegen en zegt dat betaling door de provincies geen probleem is, maar Drenthe heeft er wel een probleem mee. Het gaat om structurele lasten.

(De heer Ter Beek verschijnt ter vergadering.)

Uitbreiding van het tijdelijke personeel is dit jaar per se nodig om op een aantal dossiers verantwoord te kunnen werken. Spreker wijst op de sector Verkeer en vervoer en op de handhaving van de voorschriften. Bovendien wordt in het Centrum voor Arbeid en Beleid(CAB)-rapport

* De provinciale organisatie kent per 1 januari 2002 een toegestane formatie van 490 fte's. De personele bezetting bedraagt per die datum 512 fte's; het aantal vacatures bedraagt 21 fte's. Indien alle vacatures vervuld zijn, bedraagt de personele bezetting 533 fte's. Daarmee komt het aantal bovenformatieven in totaal uit op 43 fte's, hetgeen 7 fte's meer is dan in 2001.

De cijfers van de afgelopen jaren zien er als volgt uit:

Peildatum	Toegestane formatie	Bezetting	Vacatures	Bovenformatieven
1 januari 2001	484	500	20	36
1 januari 2002	490	512	21	43

Uit een nadere analyse van de personele bezettingsgegevens per 1 juni 2002 is naar voren gekomen dat er sprake is van 37 fte's die door ons zijn aangeduid als "bovenformatief".

Voor het begrip bovenformatief geldt de volgende definitie: "het betreft personen die niet rechtstreeks aan een toegestane formatieplaats zijn gekoppeld".

Van het aantal van 37 fte's is de verdeling als volgt:

- 9 fte' s hebben een tijdelijke aanstelling; na einde contract verlaten zij de provincie
- 28 fte' s hebben een aanstelling voor onbepaalde tijd, hiervan zijn:
 - 7 fte's gedetacheerd buiten de provinciale organisatie; na afloop van de detacheringperiode keren deze medewerkers in beginsel weer terug
 - 6 fte' s zijn geplaatst op projecten waarvoor inkomsten van derden wordt ontvangen
 - de resterende 15 fte' s komen ten laste van de algemene middelen

gewezen op knelpunten bij Cultuur en Welzijn. Er is nog wel wat creativiteit nodig om al die moeilijkheden op te lossen. Mede daarom is het college terughoudend bij het aangeven van bestemmingen voor het overschot over 2001. Het college kiest liever voor afschrijving op de immateriële activa om daarmee structurele ruimte te creëren voor de komende jaren.

Er was het laatste jaar een accres van 8% omdat het Rijk veel uitgaf, maar de minister van financiën zegt dat voor 2003 gerekend moet worden met een accres van 1 à 2%. Dat accres is lager dan wat de provincie alleen al aan salarisverhogingen kwijt is. Als het Rijk toch meer uitgeeft, worden de provincies een jaar later wel gecompenseerd, maar of het Rijk meer uitgeeft, is onzeker.

Er zijn geen lijken meer in de kast. Het college is vanwege het hoge accres bewust gekomen met het kunstwerkenverhaal. Het kon ook niet eerder, omdat de viaducten veelal jonger zijn dan 20 jaar. Het onderhoud van het provinciehuis had structureel in een onderhoudsfonds kunnen worden geregeld. Dat was niet gebeurd. Ten aanzien van het museum wordt gestudeerd op een structureel verhaal dat naar de toekomst is afgedekt. Daarna zijn de zaken zodanig op orde dat de provincie de eerste tien tot twintig jaar niet voor problemen komt te staan.

De heer NIJENBRINKS laat de opmerkingen over het personeelsbeleid graag aan het college over, maar hij vraagt de andere fracties ook eens te kijken hoe andere provincies dit punt regelen en niet alleen met de eigen organisatie te spreken, zoals de heer Engels nu heeft gedaan met de Afdeling Financiën. Spreker heeft dat ten tijde van de reorganisatie gedaan en zonder nu op alle fronten tot een inhoudelijke beoordeling te kunnen komen was zijn conclusie dat Drenthe een personeelsbestand heeft dat redelijk afgestemd is op zijn taken. Als dan in een krap bemeten organisatie af en toe tijdelijk extra personeel nodig is, heeft hij daar begrip voor.

De heer ENGELS zegt helemaal niet over tijdelijk personeel te hebben gesproken. Hij heeft gesproken over de overschrijding van budgetten en over de bovenformatieve formatie.

De heer HARLEMAN begrijpt dat het college nu met het verhaal over de kunstwerken komt, omdat er geld is. Voor dit argument is hij allergisch.

De heer WEGGEMANS zegt dat het niet is omdat de provincie nu geld heeft, maar omdat er structureel ruimte is.

De heer HARLEMAN erkent dat er wel iets moet gebeuren, maar hij vraagt of er dan nog meer bekend is en of het college bereid is te onderzoeken of er nog onbekende dingen zijn. Hij vraagt het college toe te zeggen dat dit wordt onderzocht en dat de staten een overzicht van alle werken krijgen.

De heer WEGGEMANS wijst erop dat daarvoor wel de nodige gegevens beschikbaar moeten zijn. Die komen niet alleen uit het eigen apparaat maar moeten ook door anderen aangeleverd worden. Spreker zegt toe dat het college zijn best zal doen de door de heer Harleman gevraagde notitie te leveren bij de begroting 2003. In die notitie zal ook duidelijk worden gemaakt op welke punten nog enige slagen om de arm moet worden gehouden. Er is al enige jaren sprake van overschrijding van de post voor restauratieve voorzieningen. Na de overige overschrijding was het plan veel meer kosten, bijvoorbeeld voor lunchvergaderingen, naar de productgroepen door te declareren. Die kosten moeten verschoven worden, of de post moet substantieel verhoogd worden. Voor het laatste voelt spreker niet veel.

Achter het in de begroting opgenomen bedrag als dividend van Essent staan, helaas, drie nullen te veel. Het dividend is gewoon € 1,3 miljoen. Vandaag vergaderen de aandeelhouders en een aantal groot-aandeelhouders verlangen een hoger dividend. Essent keert zo'n 27% van de winst uit, terwijl NUON nu al 45% uitkeert en in het buitenland een uitkering van 65% tot 70% heel gewoon is. Drenthe heeft 2,26% van de aandelen en de Drentse vertegenwoordiger zal vandaag naar bevind van zaken handelen. Met een hoger dividend opnemen in de begroting, daalt het vermogen dat eventueel voor de Zuiderzeelijn ingezet kan worden, navenant. Op basis van de huidige voorstellen van de directie van Essent komt € 800.000,-- meer naar Drenthe dan was voorzien. In de rekening komt het precieze bedrag te staan.

De heer HARLEMAN wijst erop dat een hogere winstuitkering natuurlijk wel door de afnemers van Essent wordt opgebracht.

De heer WEGGEMANS zegt dat Noord-Brabant die nuance ook heeft aangebracht. Die provincie heeft ook gewezen op de mogelijkheid de prijs van de producten te verlagen. Drenthe is niet vertegenwoordigd in de raad van commissarissen en volgt de andere aandeelhouders min of meer. Ook op het terrein van recreatie en toerisme worden alle voorstellen waarmee meer dan € 22.500,- is gemoeid aan de commissie voorgelegd. Het voorstel met betrekking tot het Van Goghhuys kreeg in de commissie een meerderheid. Kredieten boven het bedrag van € 22.500,- komen uit fondsen en kredieten via een commissiestuk. Als de voorzitter van een commissie concludeert dat een meerderheid van die commissie het met het voorstel eens is, is dat een wettig betaalverzoek aan de provincie. Mocht de voorzitter niet een duidelijke conclusie kunnen trekken, dan krijgt het voorstel een ander kaftje en komt het in de eerstvolgende statenvergadering aan de orde.

Als de fractie van het CDA het krediet wil verhogen dan moet zij in de statenvergadering een amendement indienen. Het college is zeer benieuwd naar de voorstellen van het CDA. De door het college voorgestelde verhoging is een gevolg van het feit dat het een klein krediet is waarop al is bezuinigd, terwijl de dynamiek in de sector zodanig is dat de uitgaven omhoog schieten.

De heer BOSKER merkt op dat de behoedzaamheidsreserve bedoeld is om fluctuaties in de rijksuitgaven op te vangen. De gevolgen van de plannen van het nieuwe kabinet moeten eigenlijk worden opgevangen in de raming van de accresen voor de komende jaren en die zijn heel behoedzaam geraamd.

De heer HARLEMAN wijst erop dat de uitkering van het Provinciefonds toe- of afneemt al naar gelang het accres van de rijksuitgaven. Omdat de werkelijke uitgaven pas bij de afrekening bekend waren en soms achteraf bleek dat er geld teveel was uitgekeerd, is de behoedzaamheidsreserve in het leven geroepen. De rijksoverheid gaat nu haar uitgaven verminderen en dat betekent dat de provincies minder gaan ontvangen. Als van tevoren wordt gepland dat 75% van het geld sowieso terugkomt, wordt de functie van het instrument voor een groot deel weggenomen. De staten zullen zeker klagen als na afloop van het jaar blijkt dat

de uitkering uit het Provinciefonds lager is als waarvan werd uitgegaan.

De heer BOSKER blijft bij zijn uitspraak. Als het kabinet voornemens is extra op het Provinciefonds te korten dan blijkt dat wel uit een lagere inschatting van de accresen.

De heer HARLEMAN zegt dat het erom gaat dat de rijksoverheid zelf minder uitgeeft en daardoor achteraf minder geld in het Provinciefonds stort. De behoedzaamheidsreserve is er om dat verschil op te vangen.

De heer BOSKER wijst erop dat in de ramingen in de circulaire de accresen al heel erg laag zijn ingeschat. Er wordt al rekening gehouden met accresen van 0% tot 1%.

De VOORZITTER lijkt het goed wanneer de heer Harleman de werkwijze van de heer Engels volgt en dit punt bilateraal uitdiscussieert en daarna eventueel met wijzigingsvoorstellen komt.

De heer WEGGEMANS zegt de reserve nog eens goed te zullen bekijken. Hij wijst erop dat het kabinet aan de ene kant wel € 6 miljard extra wil bezuinigen, maar aan de ander kant ook € 4 miljard extra wil uitgeven. Het nieuwe kabinet wil veel geld besteden aan veiligheid, filebestrijding en onderwijs. Het kan dus nog bijzonder meevalen.

De herstructurering van de sector Cultuur en welzijn moet structureel budgettair neutraal verlopen. De incidentele kosten kunnen onmogelijk budgettair neutraal worden opgevangen, omdat dan op andere punten bezuinigd moet worden. Bij de in voorstel 6 genoemde instellingen doen zich knelpunten voor en deze instellingen hebben zelf geen reserves. Spreker weet inmiddels dat het goedkoper is een stichting op te richten dan er een op te heffen. Het college is inmiddels wel al zover dat het zegt dat heel hoofdstuk 8 van de begroting budgettair neutraal moet zijn.

De pensioenpremies zijn ook een punt van zorg. Het college gaat niet over de beleggingen door het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds. De welvaartsvastheid zal ook in de toekomst een punt van zorg zijn.

De opmerking van de heer Van der Schoot over statenstuk 949 is inmiddels genoteerd.

Volgens de nieuwe CAO gaan de provincies over tot gedifferentieerd belonen. De vakbonden staan dit ook toe. Er zal vanaf nu meer gekeken worden naar de prestaties en al naar gelang die prestaties kan een loonsverhoging worden verdiend van 0,3% of 6%. De periodieken kunnen in dit systeem zelfs verdwijnen. De provincies hebben nu in overheidsland een zeer moderne CAO, met de uitvoering waarvan overigens nog begonnen moet worden.

(De heer Van der Schoot verlaat de vergadering.)

TWEEDE TERMIJN

De VOORZITTER wijst de commissie op de gewijzigde pagina's van statenstuk 949.

De heer SCHAAP zal zich beperken tot statenstuk 949. Zijn fractie staat zeer positief tegenover het voorstel. De overheid moet opkomstbevorderende activiteiten ondernemen, want het is van belang dat de democratische legitimatie gewaarborgd blijft. Een opkomst die nog lager is dan 52% is voor een overheid niet goed. Als Drenthe erin slaagt in 2003 een opkomst te genereren die hoger is dan die in 1998 dan is de actie al bijna geslaagd. Spreker vertrouwt erop dat de professionele communicatieafdeling in staat is mensen naar de stembus te lokken. Daarbij moet niet zover worden gegaan dat mensen die komen stemmen een presentje krijgen.

De heer NIJENBRINKS heeft de indruk dat de voorstellen die nu voorliggen door de maatschappelijke ontwikkelingen wat zijn achterhaald. Zijn fractie heeft dan ook moeite met het beschikbaar stellen van het toch wel forse bedrag van € 315.000,-. De VVD krijgt liever een voorstel voorgelegd dat wat meer toegesneden is op de situatie van dit moment.

De heer SCHAAP vraagt welke maatschappelijke ontwikkelingen en situaties de heer Nijenbrinks bedoelt die de voorstellen ineens in een heel ander licht hebben geplaatst.

De heer NIJENBRINKS leest in de inleiding iets over het afnemen van de belangstelling van jongeren van de politiek, terwijl daarin nu juist een kentering is opgetreden. De belangstelling neemt toe.

De heer SCHAAP vraagt of die toenemende belangstelling ook voor de provinciale politiek geldt. Leidt het feit dat Pim er was ertoe dat volgend jaar de opkomst in Drenthe hoger zal zijn?

De heer NIJENBRINKS meent dat dit het geval is. Maatschappelijk is er toch wel het een en ander gebeurd waardoor mensen ineens belangstelling voor de politiek hebben gekregen. In het licht van deze ontwikkelingen en tegen de achtergrond van het feit dat het dualisme wordt ingevoerd, vindt de VVD datgene wat wordt voorgesteld, gedateerd.

De heer BLANKSMA merkt op dat analyses die de laatste weken zijn verschenen aangeven dat die belangstelling toeneemt. Maar aan het eind van die analyses is de conclusie steeds dat de politiek zich extra moet inspannen om de hogere opkomst die bij de Tweede Kamerverkiezingen is gerealiseerd, te handhaven. De voorstellen van het college sluiten heel goed bij die analyses aan.

De heer NIJENBRINKS zegt dat het niet zo is dat zijn fractie niet instemt met een voorstel om ook vanuit de provincie een bijdrage te leveren aan het bevorderen van de opkomst. Hij dringt er alleen op aan de plannen bij de ontwikkelingen aan te passen. Het kan anders en voor een ander bedrag.

De heer BAAS wijst erop dat provinciale statenverkiezingen wel wat anders zijn dan verkiezingen voor de Tweede Kamer. De onderwerpen die nu de politieke interesse hebben gewekt, zijn nu niet direct de onderwerpen waar de provincie zich mee bezighoudt. Er zijn daarom extra inspanningen nodig om actuele provinciale thema's onder de aandacht van de burgers te brengen. Het gaat niet alleen maar over emigranten en veiligheid. Spreker is het daarom met de heer Blanksma eens.

De heer VAN GLANSBEEK deelt mee dat zijn fractie, net als die van de PvdA, positief is over het statenstuk. Het gaat in de eerste plaats om het motiveren en stimuleren van kiesgerechtigde inwoners en minder om het op de kopplaats houden van Drenthe qua opkomst.

Het gaat om een permanente campagne. Het motiveren en stimuleren moet ook door de politieke partijen zelf, scholen en instellingen gebeuren.

Het gevraagde bedrag komt neer op f 7,-- per kiezer en het is nu alleen nog de vraag of het gebodene dit geld wel waard is.

De heer BLANKSMA zegt dat zijn fractie in de statenvergadering nog op de Voorjaarsnota terugkomt.

Bij de algemene beschouwingen van 2001 heeft GroenLinks een pleidooi gehouden voor intensivering van de communicatie met de burgers. Spreker beschouwt het voorliggende voorstel als een onderdeel daarvan en niet als een incidentele activiteit.

De effecten van dit voorstel moeten goed bekeken worden en daarbij zal er vooral op moeten worden gelet of in het duale stelsel bepaalde activiteiten moeten worden voortgezet. In het kader van de modernisering van de provincies moet veel meer aandacht worden besteed aan de communicatie met de burgers. GroenLinks stemt met het voorstel in.

De heer ENGELS zegt buitengewoon veel waardering te hebben voor het initiatief dat onder verantwoordelijkheid van het college is genomen. De probleemstelling is duidelijk: er moet een inhaalslag worden gemaakt in de communicatie tussen de provincie als bestuur en de staten als politiek en de burger.

Misschien zijn de ontwikkelingen na 15 mei 2002 reden om de analyses nog eens nader te bekijken, maar spreker zelf heeft niet de indruk dat die ontwikkelingen een heel ander licht werpen op de situatie in Drenthe.

Er moet nu een poging worden gedaan om de relatie met de burger en daardoor de opkomst bij de verkiezingen te versterken. Daarnaast moeten de politieke partijen zelf ook heel wat doen. D66 steunt het voorstel, ook de financiële kant ervan.

De heer WENDT deelt mee dat ook zijn fractie positief over het statenstuk is. Het is goed dat duidelijk wordt dat de provincie er is en dat er verkiezingen komen. Of de inspanningen effect hebben, valt niet te meten, want een hogere opkomst kan ook door andere factoren veroorzaakt zijn, maar wanneer dit voorstel wordt gevolgd hoeft de provincie zichzelf achteraf niet te verwijten er geen aandacht aan te hebben geschonken. Het gevraagde bedrag is maximaal € 315.000,-- en misschien is de helft al genoeg, maar ook met

het maximale bedrag heeft de ChristenUnie geen moeite.

Op pagina 9 wordt melding gemaakt van de door de sprekers fractie bij de algemene beschouwingen ingediende motie. Is er al iets meer bekend over het gebruik van huis-aan-huisbladen? De leesdichtheid van die bladen blijkt zowel bij ouderen als jongeren heel behoorlijk te zijn. De website van de provincie wordt per dag 700 maal bezocht. Dat lijkt heel wat, maar het kunnen ook alleen de ambtenaren en de statenleden zijn.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN vindt het bevorderen van de opkomst in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de politieke partijen. Een overheid mag de mensen wel op hun verantwoordelijkheid om te gaan stemmen wijzen, maar een bedrag van € 315.000,-- is hiervoor wel bovenmatig hoog. De OPD gaat hiermee dan ook niet akkoord.

De heer Nijenbrinks vreest dat de maatregelen door de recente ontwikkelingen wat achterhaald zijn, maar mensen die geïnteresseerd zijn stemmen sowieso wel. Spreekster heeft de indruk dat de burgers wel degelijk politiek geïnteresseerd zijn.

De VOORZITTER zegt dat de heer Van der Schoot heeft laten weten geen positief advies over dit statenstuk te kunnen uitbrengen.

De heer GAASBEEK dankt de heer Weggemans voor de beantwoording van de opmerkingen over de Voorjaarsnota.

Spreker is positief over de in Kiezen om te stemmen gekozen aanpak, maar een paar dingen zijn hem niet duidelijk. Waarom verlaagt bijvoorbeeld een geringe opkomst de positie van de provincie? Als dit echt het geval is, had de Europese Unie allang afgeschaft kunnen worden. Op het stembureau in Diever waar spreker op 15 mei 2002 zat, was de opkomst 92,8%. Als reden hiervoor werd opgegeven:

- het gaat nu ergens over;
- de media, vooral de TV hebben heel veel aandacht aan de verkiezingen geschonken;
- Pim Fortuyn heeft de politiek gepopulariseerd en begrijpelijk gemaakt.

De politieke partijen kunnen de jeugd geïnteresseerd krijgen door ervoor te zorgen dat van de verkiesbare personen 20% jonger is dan 30 jaar.

Verder moeten de media intensiever bij het proces betrokken worden en daar mag best een belangrijk deel van het budget voor gereserveerd worden, want burgers kijken vaak meer dan zij lezen en luisteren. Om te voorkomen dat het verwijt kan worden gemaakt dat de politieke partijen zich alleen de laatste maanden laten horen, zou de campagne medio augustus 2002 al van start moeten gaan. De landelijke campagne heeft aangetoond dat het zeker mogelijk is gedurende een half jaar geconcentreerd campagne te voeren. Spreker is graag akkoord met het statenstuk.

De heer TER BEEK zegt het stuk niet te verdedigen als portefeuillehouder opkomstbevordering, want daarvoor zijn de staten en de politieke partijen zelf verantwoordelijk. De in het plan voorgestelde maatregelen kunnen nooit de plaats innemen van politieke processen, het politieke debat en alles wat daarmee samenhangt.

Een andere vraag is of de provincie als bestuurslaag op dit punt ook niet een bepaalde taak heeft. Die vraag moet voluit bevestigend beantwoord worden.

In de probleemschets in het oorspronkelijke stuk wordt een verklaring gezocht voor de teruglopende opkomst bij statenverkiezingen. Dat deel is in de gewijzigde nota weggelaten, omdat het college tot het oordeel kwam dat het niet aan hem is om politieke duiding te plegen van processen die te maken hebben met een teruglopende opkomst; dat is een verantwoordelijkheid van de politieke partijen. Die partijen moeten ook het antwoord vinden op de vraag hoe daarmee om te gaan. Wat is dan wel de verantwoordelijkheid van de provincie? De provincie moet de herkenbaarheid en zichtbaarheid van de provincie als bestuurslaag bij de burgers vergroten. Dat deel van het beleid moet een permanent karakter hebben. Verder moet de provincie platforms, media en mogelijkheden om het politieke debat te bevorderen, faciliteren. Het bereiken van die twee doelstellingen is belangrijker dan het behalen van de zilveren medaille in de opkomst. Er zijn daarom allerlei ideeën ontwikkeld om de opkomst te bevorderen.

Spreker wijst erop dat de nota een product van het monistische stelsel is; de Afdeling Communicatie heeft bij de fracties alle ideeën geïnventariseerd en die in een nota uitgewerkt. Omdat aan de uitvoering ervan kosten verbonden zijn, is besloten er een statenstuk van te maken. Een sta-

tenstuk moet altijd door een lid van het college worden verdedigd en die eer is spreker, omdat hij de communicatie in portefeuille heeft, te beurt gevallen.

Hoewel spreker het betreurt dat de VVD het niet met de nota eens is, gaat hij het debat niet aan. Het is aan de fracties zelf om te beslissen wat zij met het voorgestelde doen.

Het genoemde bedrag is het maximum. De precieze kosten zijn nog niet bekend, omdat over bepaalde onderdelen van het uitvoeringsplan nog gesproken moet worden met media, variërend van RTV Drenthe tot lokale huis-aan-huisbladen. De prijs wordt dan een kwestie van onderhandelen. De uitvoering van de motie is onderdeel van het totale uitvoeringsplan. Getracht wordt de opkomst voor de statenverkiezingen zo hoog mogelijk te krijgen en daartoe zullen alle ten dienste staande middelen worden aangewend.

De VOORZITTER wijst erop dat beide statenstukken de B-status houden. De discussie kan dus in de staten worden voortgezet.

De fractie van het CDA zal met betrekking tot de sector Toerisme en recreatie in de statenvergadering met voorstellen komen.

Inmiddels hebben drie fracties aangegeven over statenstuk 949 niet positief te adviseren.

(De heer Ter Beek verlaat de vergadering.)

De VOORZITTER zegt dat, omdat het algemeen bestuur (AB) van het IPO op 27 juni 2002 vergadert, het rapport van de commissie-Boorsma ook besproken kan worden in de extra commissievergadering over de Zuiderzeelijn.

De heer SWIERSTRA zegt dat op 27 juni 2002 namens de provincie een standpunt moet worden ingenomen. Als de commissie nu laat blijken in te stemmen met het statencommissiestuk, weet hij wat hij in moet brengen. Gebeurt dat niet dan kan hij in het AB alleen het standpunt van het college vertolken.

De heer ENGELS zegt zich in grote lijnen te kunnen vinden in de opstelling van de portefeuillehouders Financiën.

De heer SWIERSTRA wijst erop dat besluit van het AB niet overeenkomstig het standpunt van de portefeuillehouders hoeft te zijn. Het is ook moge-

lijk dat de fracties hun reactie op schrift zetten en die het college doen toekomen.

De heer HARLEMAN wil dit juist niet doen.

De heer SCHAAP stelt voor het punt gewoon te behandelen.

Daartoe wordt besloten.

9. Statenstuk 947, Openbaar aanbesteden van accountantsdiensten

De heer NIJENBRINKS stemt in met het statenstuk. Hij vraagt alleen een nadere toelichting van de samenstelling van de commissie voor beoordeling van de offertes. Het lijkt hem goed dat er twee statenleden in komen, nu de gedeputeerde zelf er geen lid van is.

De heer WEGGEMANS zegt dat de commissie best uitgebreid kan worden. Persoonlijk heeft hij geen enkele behoefte er deel van uit te maken, mede vanwege zijn contacten met de huidige accountant.

De heer HARLEMAN vraagt zich af wat statenleden in zo'n commissie moeten. Het college moet maar met een goede accountant komen.

De heer SWIERSTRA zegt dat de redenering ook kan zijn dat de staten het college moeten controleren en dat het college dus vooral zelf niet de accountant moet uitzoeken.

De heer ENGELS merkt op dat volgens de nieuwe wet de accountant rechtstreeks aan de staten rapporteert en dat de staten de accountant benoemen. Daarom is het goed de staten bij de procedure te betrekken.

De heer WEGGEMANS stelt voor de eenzaamheid van het ene statenlid op te heffen.

De VOORZITTER stelt vast dat de commissie positief adviseert en voorstelt in de commissie twee statenleden te benoemen.

10. Statencommissiestuk van 15 mei 2002, kenmerk 20/6.11/2002004481, Rapport Financiële slagkracht van de provincies (rapport commissie-Boorsma)

De heer VAN GLANSBEEK vindt het rapport een prima analyse van en de mogelijkheden met betrekking tot het provinciale belastinggebied.

De opdracht van de eventuele gezamenlijke studiec ommissie van Rijk en provincies, waarvan in de conceptbrief aan de kabinetsformateur sprake is, vindt spreker wat zwak geformuleerd. Kan dit punt niet evenzeer een opdracht worden voor de staatscommissie?

Voor wordt overgegaan tot nieuwe belastingheffingen moeten de grondslagen ervan heel goed bediscussieerd worden. Daarvoor is het nodig alle implicaties ervan goed op papier te krijgen.

De heer SCHAAP wijst erop dat de beoogde minister Hofstra zeer groot tegenstander is van de kilometerheffing, waardoor de kans op handhaving van het huidige systeem heel groot is. Het aansluiten bij de ingezetenenomslag van de waterschappen, zoals de portefeuillehouders Financiën voorstellen, vindt spreker geen goed idee. De ingezetenenomslag is een vlakke omslag en spreker vindt het logischer dat bij meer progressieve systemen van belastingheffing wordt aangesloten.

Spreker meent dat wanneer een instantie wil doordringen tot een kabinetsformateur, zij geen brieven moet schrijven waarin sprake is van structuurvisies en deelstroomgebiedvisies. De komende jaren is er behoefte aan een heldere rolverdeling tussen Rijk en provincie. Het zou goed zijn wanneer alle inspecties die de provincies controleren verdwenen. Dat zou nu eindelijk eens geregeld moeten worden.

De heer HOLMAN is het van harte met deze laatste opmerkingen eens.

De heer HARLEMAN zegt dat zijn fractie bij verdwijning van de MRB voorstander is van het heffen van opcenten op de kilometerheffing.

Met betrekking tot de uitbreiding van het belastinggebied van de provincie deelt GroenLinks de mening van de PvdA. Wat spreker betreft wordt aangesloten bij de onroerendzaakbelasting (OZB).

De heer ENGELS vindt een stijging van de eigen inkomsten van 25% naar 37% nogal hoog.

Gewaakt moet worden voor een te grote cumulatie van de lastendruk op de burger vanuit de decentrale overheden.

Bij het heffen van belasting gaat het vooral om draagvlak, een stabiele opbrengst en uitvoeringskosten en minder om of de heffing progressief is. Provinciale opcenten op de OZB zullen weerstanden oproepen en lijkt op concurrentie met de gemeenten.

Over het meeliften met de waterschapsheffing is D66 overigens ook niet enthousiast.

De heer NIJENBRINKS is voorstander van een inkomensneutrale heffing, dus van een heffing die niet afhankelijk is van persoonlijke omstandigheden.

De heer WEGGEMANS zegt dat de portefeuillehouders Financiën de MRB zo lang mogelijk boven tafel willen houden. Het Rijk zou ook een nul-tarief kunnen hanteren, waarop de provincies dan gewoon belasting kunnen heffen. Het nadeel is dat de inning heel duur is. De opcenten vormen een redelijk deel van de inkomsten van de provincie Drenthe, maar in de westelijke provincies is het daar een heel groot deel van. Dit is nu ook bij de rijksoverheid in beeld.

Omdat elke belastingheffing inkomensgevolgen heeft, is het rijksbeleid. Drenthe heeft zich altijd verzet tegen een inkomensafhankelijke heffing, mede omdat de inkomens in Noord-Nederland lager zijn dan in het Westen.

Spreker wijst erop dat wanneer de kilometerheffing niet wordt ingevoerd, er niets met de opcenten gebeurt.

De heer SWIERSTRA wijst erop dat het werk van de commissie-Boorsma niet uitsluitend is bedoeld om het probleem van het verdwijnen van de MRB op te lossen. Uitgangspunt was dat de provincie-nieuwe-stijl, een bestuurslaag met veel ambitie en een groot aantal taken, een eigen belastinggebied zou moeten krijgen. Volgens de commissie-

Boorsma liggen dan een paar belastingen in de rede en enkele andere zouden moeten worden gebruikt om een redelijke middeling te krijgen. Inkomenspolitiek is nationaal beleid. Wanneer ook de lokale en regionale overheid zich op dat terrein begeven, ontstaan heel ongrijpbare en grote verschillen.

De heer HARLEMAN merkt op dat in het hele rapport geen enkele inkomensafhankelijke heffing wordt genoemd. Ook de OZB is geen heffing op inkomen, maar op bezit.

De heer SWIERSTRA erkent dat de OZB naar de letter geen inkomensafhankelijke heffing is, maar dat bij de introductie ervan toch is uitgegaan van enige relatie tussen de waarde van het bezit en de rijkdom van degene die erin woont.

De heer SCHAAP zegt dat hetzelfde geldt voor de opcenten: grosso modo mag ervan uitgegaan worden dat mensen met een hoog inkomen in een grotere auto rijden en dus meer belasting betalen. Als wordt omgeschakeld naar de ingezetenenbelasting dan wordt het een volstrekt vlakke belasting. De PvdA wijst die richting af.

De heer SWIERSTRA zal ook dit geluid inbrengen. De staatscommissie die het rapport van de commissie-Geelhoed moet uitwerken zal al deze punten moeten bekijken.

Een eventuele aansluiting bij de waterschapsheffing moet volgens spreker meer een technische - vanwege de perceptiekosten - dan een inhoudelijke relatie hebben. In het systeem van de opcenten op de MRB zijn de perceptiekosten laag, maar als de MRB verdwijnt - algemeen wordt aanvaard dat de auto moet worden belast naar gebruik en niet naar bezit - is het de vraag of die perceptiekosten, gerelateerd aan een kilometerheffing, even hoog kunnen blijven.

De VOORZITTER stelt vast dat de gedeputeerde met deze inbreng wel uit de voeten kan in het IPO.

In overleg met de heer Ietswaart wordt de behandeling van agendapunt 11 verdaagd naar de volgende commissievergadering.

**13. Brief van gedeputeerde staten van
10 april 2002, kenmerk
16/6.6/2002002713, houdende beant-
woording vragen inzake verliesafdek-
king NV Groningen Airport Eelde**

De heer ENGELS zegt dat het hem in wezen om de positie van de staten gaat en dan met name het budgetrecht.

Spreker vindt het antwoord op vraag 4 zwak en geen antwoord op de vraag. Het is bovendien juridisch onjuist. Er is geen probleem om de "subsidie" te beëindigen, het gaat erom dat het college de verplichting is aangegaan om de verliesafdekking tien jaar voort te zetten. Dát nu is een bevoegdheid van de staten en daarom moeten de staten daar uiteindelijk een besluit over nemen. Het optrekken van juridische mistgordijnen is eigenlijk beneden de stand van het college. Delen het college en de andere fracties de mening dat de staten uiteindelijk bevoegd zijn een ander besluit te nemen over de verliesafdekking dan eerder is gedaan?

Wat is de reden dat de staten geen voorstel tot bekrachtiging van de inzet van het college krijgen voorgelegd? Het college moet hiervoor wel een inhoudelijk argument hebben, want de gegeven juridische motivering deugt niet.

De heer HARLEMAN vraagt waarom in deze commissievergadering niet de beloofde besluiten met betrekking tot de luchthaven voorliggen. Spreker sluit zich volledig aan bij de opmerkingen van de heer Engels.

De heer WEGGEMANS wijst erop dat mevrouw Netelenbos per 1 januari 2002 af wilde van de verliesafdekking van alle regionale luchthavens. De voorwaarde was dat de luchthavens nog tien jaar zouden blijven bestaan, maar die luchthavens zijn ook afhankelijk van regionale bijdragen. Er is overleg geweest met de gemeente en de provincie Groningen, de gemeenten Assen, Tynaarlo en de provincie Drenthe. Drenthe heeft de heer Alders toegestaan die tienjarige periode te accepteren. Het college had dit punt voor de zomer aan de staten kunnen voorleggen, want in zijn brief van 12 december 2002 aan de minister heeft het onder punt 4 gevraagd om afwikkeling van de hele kwestie voor 31 maart 2002. Tot nu toe is van de rijksoverheid geen enkel signaal ontvangen over hoe zij wil omgaan met de aan-

delen. Die aandelen - het gaat om 80% - zijn in bezit van het Rijk. Het Ministerie van Financiën laat nu uitzoeken wat die aandelen waard zijn, het laat zelfs nagaan wat die aandelen waard zijn als de luchthaven er niet meer zou zijn.

Mocht punt 4 van de brief van 12 december 2001 niets opleveren dan heeft spreker er geen enkele behoefte aan over een termijn van tien jaar te blijven spreken.

Het college wil de staten geen voorstel voorleggen, voordat punt 4 adequaat is afgehandeld, maar als de commissie daar anders over denkt, is dat ook een politiek gegeven. Het was dus uitdrukkelijk de bedoeling van het college dit alles voor de zomer te regelen.

De heer SWIERSTRA merkt op dat gewerkt is vanuit het gegeven dat de luchthaven gewoon zijn functie als regionale luchthaven moet blijven houden. Er zijn dus geen voornemens om de luchthaven binnen tien jaar op te doeken. Zo is het strikt formeel genomen niet in begrotingen vastgelegd, maar in politieke zin is die uitspraak wel meermalen gedaan.

Er zijn ook geen formele contracten aangegaan, want de aandeelhouders is niet gevraagd de periode van tien jaar te garanderen.

Het Rijk wilde de zaak voor 1 januari 2002 geregeld hebben, omdat het Rijk ineens meende dat de bijdrage aan de regionale luchthavens moest worden gezien als een subsidie in het kader van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Als er voor 1 januari 2002 niets geregeld was, zouden er subsidiebeschikkingen moeten worden gemaakt voor alle regionale luchthavens. In de lijn daarmee is het idee ontstaan dat de bijdrage van de provincie dus in wezen ook een subsidie is.

Dat heeft allemaal niets te maken met de periode van tien jaar, maar op grond van de Awb moeten wel redelijke termijnen in acht worden genomen en zal een afkoopsom moeten worden geregeld voor wat verwacht kan worden.

De provincie heeft natuurlijk ook verantwoordelijkheden, want zij vindt aan de ene kant wel dat er een regionale luchthaven moet zijn, terwijl zij anderzijds aan de aanwezigheid van die luchthaven heel veel voorwaarden stelt.

TWEEDE TERMIJN

De heer ENGELS had in zijn stoutste dromen nooit een zo mooi antwoord verwacht. Hij had zich

op een bittere strijd voorbereid. Hij hoort nu dat het juridisch eigenlijk niet zo moet en dat de verplichting waarvan steeds sprake is, juridisch eigenlijk niet vast ligt. Spreker heeft er geen behoefte aan op vastlegging daarvan aan te dringen. Het gaat erom dat zijn fractie het niet kan laten passeren wanneer zij weet gepiepeld te worden.

De heer HARLEMAN gaat ervan uit dat de aankondiging van 11 februari 2002 dat de staten nog voor de zomer een beslissing zou kunnen nemen over de financiële zeggenschap bij het vliegveld niet meer geldt, omdat de rijksoverheid niet voor 31 maart 2002 heeft gereageerd.

De heer WEGGEMANS zegt dat dat de exacte reden is.

(De heer Smidt verlaat de vergadering.)

12. Statenstuk 953, Wijziging Reglement van orde voor de vergaderingen van provinciale staten en het Reglement op de commissies

Mevrouw NIEUWENHUIZEN is van mening dat dit reglement de staten en de commissies een strak regime oplegt, dat de levendigheid van de discussie niet bevordert.

De heer GAASBEEK is van mening dat de voorzitter wel erg veel bevoegdheden krijgt wanneer de staten gebruik willen maken van hun recht van initiatief. Kunnen degenen die van dit recht gebruikmaken tot en met de laatste herziening van de agenda een inbreng hebben? Is het niet mogelijk het vragenhalfuurtje gewoon rondvraag te noemen en daarbij het ter sprake brengen van nieuwe onderwerpen toe te staan? Op die manier wordt wel de actualiteit vergroot.

(De heer Weggemans verlaat de vergadering.)

De heer SWIERSTRA zegt dat deze wijziging, waarmee op een aantal punten op de dualisering wordt vooruitgelopen, een noodverband is tot de dualisering is doorgevoerd. De voorzitter van de staten heeft de behoefte dat op een aantal punten de zaken duidelijker geregeld zijn.

Het is misschien wel wat strak, maar aan de andere kant moet het allemaal wel heel helder zijn. Op deze manier kunnen warrige discussie voorkomen worden. Ook in de Tweede Kamer is alles strak geregeld.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN zegt dat ook de kritiek van de Tweede Kamer is dat de levendigheid verloren gaat.

De heer SWIERSTRA meent dat de wijze waarop het vragenhalfuurtje is geregeld voldoende mogelijkheden biedt om ook actuele zaken naar voren te brengen. De statenvergadering moet niet onbeheersbaar worden. De staten hebben straks drie mogelijkheden om zaken naar voren te brengen:

- het stellen van mondelinge vragen
- het houden van een interpellatie
- het gebruikmaken van het recht van initiatief

Spreker wijst er op dat bovendien in bijzondere gevallen van het reglement kan worden afgeweken. Dat zal ook zeker gebeuren. In de praktijk is het vragenhalfuurtje eigenlijk al een soort van rondvraag.

De VOORZITTER stelt vast dat de commissie een positief advies uitbrengt.

14. Statenstuk 943, Herbenoeming leden van de Commissie van Advies voor de Bezwaarschriften van de Provincie Drenthe

De heer GAASBEEK zegt veel waardering te hebben voor de wijze waarop de commissie haar werk doet en voor haar deskundigheid.

De heer SWIERSTRA neemt hier kennis van.

De VOORZITTER constateert dat ook over dit agendapunt positief geadviseerd wordt.

15. Sluiting

De VOORZITTER sluit de vergadering om 18.05 uur.

GB

TOEZEGGING

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 29 mei 2002 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 17 De heer WEGGEMANS zegt toe het door de heer Harleman gevraagde overzicht van werken bij de begroting 2003 te zullen leveren.